

Ενημερωτικό δελτίο κρατικών ενισχύσεων - Τεύχος 4/2024

Σύνταξη: Ε. Μουαμελετζή, ΔΝ, Δικηγόρος, Διευθύντρια Ερευνών ΚΔΕΟΔ, Προϊσταμένη MoKE
Επιμέλεια ύλης: Αικ. Δ. Σγουρίδου, Δικηγόρος, Στέλεχος MoKE
Π. Πασχαλίδης, Δικηγόρος, Στέλεχος MoKE

Διαβούλευση για πράσινα μέτρα ενισχύσεων και πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

Ελληνικά καθεστώτα

- για ευρυζωνικά δίκτυα
- «Ερευνώ-Καινοτομώ»
- για τη σύσταση του ΤΑΕΣΥΜ II
- τεχνολογικής συνεργασίας Ελλάδας - Γερμανίας
- για ιαματικό τουρισμό
- για τις ΜΜΕ της Θεσσαλίας
- για απασχόληση ανέργων
- στο πλαίσιο του προγράμματος ΤΑΠΤοΚ

Ελληνικές ad hoc ενισχύσεις

- στο Κέντρο Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου
- στο ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης
- στο ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών

- βάσει του ΓΑΚ 651/2014
- στον αγροτικό τομέα (Καν. 2022/2472)
- στον τομέα της αλιείας (Καν. 2022/ 2473)

Δανική εισφορά υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία

Σουηδικό καθεστώς για διαχείριση διοξειδίου του άνθρακα

Γαλλικό καθεστώς για υπεράκτια αιολική ενέργεια

Γαλλικό καθεστώς για την παραγωγή βιώσιμου βιομεθανίου

Ισπανικό καθεστώς για το ανανεώσιμο υδρογόνο

Ολλανδικά καθεστώτα

- για το ανανεώσιμο υδρογόνο
- για τον άνθρακα στη βιομηχανία

Ολλανδικές ad hoc ενισχύσεις

- για τη θεραπεία του καρκίνου
- για το ανανεώσιμο υδρογόνο

Γερμανική ad hoc ενίσχυση για την παραγωγή μικροκυκλωμάτων

Λιθουανική πράσινη ad hoc ενίσχυση της AB Achema

Ενισχύσεις στην Air France-KLM λόγω κορωνοϊού

Βουλγαρική ad hoc ενίσχυση αναδιάρθρωσης των ταχυδρομείων

Ιταλική αντιστάθμιση στην Caremar για ακτοπλοϊκές υπηρεσίες

Ρουμανική περιφερειακή ad hoc ενίσχυση στην εταιρεία Nokian Tyres

Επίσημες διαδικασίες έρευνας

- για γερμανική ενίσχυση στη Lufthansa
- για την αναδιάρθρωση της Condor
- για ολοβαρική ενίσχυση στη NAJPI
- για βελγικά μέτρα υπέρ πυρηνικών αντιδραστήρων

Πρόσφατη νομολογία ΔΕΕ και ΓεΔΕΕ για κρατικές ενισχύσεις

Διαβούλευση για πράσινα μέτρα ενισχύσεων και πρόσβαση στη Δικαιοσύνη

Επιτροπή – διαβούλευση – περιβάλλον – πράσινα μέτρα ενισχύσεων – πρόσβαση στη Δικαιοσύνη – σύμβαση του Άαρχους – δικαστική προστασία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε στοχευμένη διαβούλευση για να ζητήσει τα σχόλια της επιχειρηματικής κοινότητας και των δημόσιων αρχών σχετικά με μια προτεινόμενη νέα διαδικασία που αποσκοπεί στην πρόσβαση του κοινού σε δικαστικές διαδικασίες για την προσβολή συγκεκριμένων αποφάσεων όσον αφορά μέτρα κρατικών ενισχύσεων, τα οποία φέρονται να αντιβαίνουν στο περιβαλλοντικό δίκαιο της ΕΕ.

Στο πλαίσιο αυτό, ζητά σχόλια και απόψεις από πολίτες και

φορείς σχετικά με τον αντίκτυπο της προτεινόμενης διαδικασίας στις πολιτικές της ΕΕ, στις επενδυτικές αποφάσεις και στην υλοποίηση έργων από την επιχειρηματική κοινότητα. Η διαβούλευση θα συγκεντρώσει πληροφορίες σχετικά με τις επιπτώσεις στο κόστος και τη διοικητική επιβάρυνση της προτεινόμενης υπό διαβούλευση διαδικασίας για τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με την νέα διαδικασία, οι επιλέξιμες ομάδες του κοινού, όπως οι περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, θα μπορούν να ζητούν από την Επιτροπή εσωτερική επανεξέταση μιας εγκριτικής απόφασης μέτρου κρατικής ενίσχυσης για εικαζόμενες παραβιάσεις της περιβαλλο-

ντικής νομοθεσίας της ΕΕ. Οι ομάδες αυτές θα μπορούν να προσφύγουν παραδεκτά ενώπιον των ευρωπαϊκών δικαστηρίων, σύμφωνα με τη νέα διαδικασία.

Η νέα προτεινόμενη διαδικασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων και την ανάγκη αποτελεσματικής εφαρμογής του, συμπεριλαμβανομένης της ταχύτητας των διαδικασιών της ΕΕ. Θα εξετάσει τον ρόλο που διαδραματίζουν οι κρατικές ενισχύσεις για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, καθώς και για τη διασφάλιση της οικονομικής

και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της εσωτερικής αγοράς σε περιόδους κρίσης.

Η διαβούλευση αποτελεί συνέχεια των πορισμάτων της επιτροπής συμμόρφωσης με τη Σύμβαση του Άαρχους του 2021, σύμφωνα με τα οποία η ΕΕ παραβιάζει τη σύμβαση του Άαρχους, επειδή το κοινό δεν μπορεί να αμφισβητήσει τις αποφάσεις περί κρατικών ενισχύσεων, επικαλούμενο παραβίαση του περιβαλλοντικού δικαίου της ΕΕ. Τον Μάιο του 2023, η Επιτροπή εξέδωσε Ανακοίνωση με την οποία προσδιόριζε τις επιλογές για τη συνέχεια των πορισμά-

των της επιτροπής συμμόρφωσης της σύμβασης του Άαρχους, με στόχο τη δημιουργία νέας διαδικασίας (SWD(2023) 307 final).

Το δεύτερο τρίμηνο του 2025, η Επιτροπή πρόκειται να δημοσιεύσει ένα έγγραφο εργασίας για την αξιολόγηση του πεδίου εφαρμογής, του περιεχομένου και των πιθανών επιπτώσεων της πρωτοβουλίας, το οποίο θα συνοψίζει τις πληροφορίες που ελήφθησαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

Ελληνικό καθεστώς για τα ευρυζωνικά δίκτυα – SA.112911

Ελλάδα – καθεστώς – ευρυζωνικά δίκτυα – Κατευθυντήριες Γραμμές 2023 για τα ευρυζωνικά δίκτυα – vouchers – MME

Η Ελλάδα κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 80.000.000 ευρώ, με αντικείμενο τη χορήγηση vouchers για τη διάδοση της χρήσης των ευρυζωνικών υπηρεσιών. Το καθεστώς, με την ονομασία «πρόγραμμα κουπονιών Gigabit», θα χρηματοδοτηθεί εν μέρει μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Το καθεστώς απευθύνεται σε καταναλωτές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, παρέχοντας τους κίνητρα για να εγγραφούν σε ευρυζωνικές υπηρεσίες που παρέχουν ταχύτητα καταφόρτωσης (download) τουλάχιστον 250 Mbps ή συμμετρικές ταχύτητες τουλάχιστον 100 Mbps, δηλαδή ίδια ταχύτητα download και upload. Η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή κουπονιών συνδεσιμότητας

(vouchers) που θα καλύπτουν έως και το 50% των επιλέξιμων δαπανών, με μέγιστο ποσό τα 200 ευρώ ανά κουπόνι. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 18η Ιουλίου 2026.

Η Επιτροπή έκρινε εν πρώτοις ότι δεν τίθεται ζήτημα κρατικής ενίσχυσης για τους καταναλωτές, οι οποίοι είναι φυσικά πρόσωπα, καθώς και ότι δεν υπάρχει ανάγκη αξιολόγησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που πληρούν τους όρους του Κανονισμού de minimis. Συντρέχει, ωστόσο, περίπτωση κρατικής ενίσχυσης για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις-δικαιούχους των vouchers, καθώς επίσης και για τους παρόχους των ευρυζωνικών υπηρεσιών, αφού το καθεστώς μπορεί να οδηγήσει στη διεύρυνση της πελατείας τους και να τους αποφέρει έσοδα μέσω των vouchers.

Εν συνεχεία, έκρινε το καθεστώς συμβατό βάσει του Κεφαλαίου 6.2. των Κατευθυντηρίων Γραμ-

μών 2023 για τα ευρυζωνικά δίκτυα. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το καθεστώς είναι αναγκαίο και κατάλληλο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου, δηλαδή την ενίσχυση της διαδικτυακής συνδεσιμότητας και της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες, β) αντιμετωπίζει την ανεπάρκεια της αγοράς για τη διάδοση των επιλέξιμων ευρυζωνικών υπηρεσιών από τους καταναλωτές και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, γ) δεν εισάγει διακρίσεις, δ) είναι τεχνολογικά ουδέτερο, καθώς οι επιλέξιμοι καταναλωτές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις μπορούν να επιλέγουν πάροχο υπηρεσιών ανεξαρτήτως της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας, ε) είναι αναλογικό, διότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο και θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοενοσιακό εμπόριο.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ελληνικό καθεστώς.

Ελληνικό καθεστώς «Ερευνώ-Καινοτομώ» – SA.114852

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – έρευνα – καινοτομία – «Ερευνώ-Καινοτομώ» – επιχειρηματικότητα

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 25 του ΓΑΚ 651/2014, το καθεστώς «Ερευνώ-Καινοτομώ», με αντικείμενο τη σύνδεση της έρευνας και της και-

νοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με

σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτομία επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Το καθεστώς υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα ΕΣΠΑ 2021 – 2027» και αποτελεί Πράξη Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα». Δικαιούχοι του καθεστώτος είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ομάδες επιχειρήσεων και συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς.

Οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα

πρέπει να αφορούν σε έργα έρευνας και καινοτομίας και να εντάσσονται σε μια από τις τέσσερις παρεμβάσεις: α) έρευνα και ανάπτυξη από επιχειρήσεις, β) συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς, γ) αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων, δ) σφραγίδα αριστείας για επιχειρήσεις.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 300.000.000 ευρώ, εκ των οποίων τα 238.500.000 ευρώ θα διατεθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο

Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται: α) στο 65% των επιλέξιμων δαπανών για βιομηχανική έρευνα, με πρωμοδότηση 20% για τις ΜΜΕ, β) στο 40% των επιλέξιμων δαπανών για πειραματική έρευνα, με πρωμοδότηση 20% για τις ΜΜΕ, γ) στο 70% για τα έργα στα οποία έχει απονεμηθεί το σήμα ποιότητας «Σφραγίδα Αριστείας».

Ελληνικό καθεστώς για τη σύσταση του ΤΑΕΣΥΜ II – SA.115107

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – ταμείο χαρτοφυλακίου – επιχειρηματικές συμμετοχές – ΤΑΕΣΥΜ II

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 21 του ΓΑΚ 651/2014, καθεστώς για τη σύσταση του Ταμείου Χαρτοφυλακίου Επιχειρηματικών Συμμετοχών με την επωνυμία 'ΤΑΕΣΥΜ II'. Σκοποί του Ταμείου είναι η υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας, η βελτίωση των ικανοτήτων έρευνας και καινοτομίας, καθώς και η αξιοποίηση προηγμένων τεχνολογιών των επιχειρήσεων με έμφαση στην προώθηση της ίδρυσης και ανάπτυξης καινοτόμων και νεοφυών δυναμικών επιχειρήσεων.

Διαχειριστής του Ταμείου θα είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (EIF). Στο πλαίσιο του Ταμείου θα χορηγούνται επιχειρηματικές συμμετοχές (venture capital & private equity) σε ταχέως αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις σε δυναμικούς

τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπως έχουν αναδειχθεί από τις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές και προτεραιότητες στο πλαίσιο του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2021-2027.

Οι τομείς, στους οποίους θα επικεντρώνεται το καθεστώς, είναι οι επιστήμες ζωής και υγείας, καθώς και η βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική καινοτομία/επιχειρηματικότητα. Το Ταμείο αναμένεται να υποστηρίξει ομάδες που στοχεύουν στη δημιουργία μετρήσιμου κοινωνικού οφέλους (συμπεριλαμβανοντας λύσεις σε κοινωνικά ή/και περιβαλλοντικά προβλήματα) για συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες ή για ολόκληρη την κοινωνία, δημιουργώντας παράλληλα οικονομικό όφελος για τους επενδυτές.

Προβλέπεται ευελιξία στην κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ των δύο θεματικών κατηγοριών επενδύσεων ώστε η χρηματοδότηση

να οριστικοποιηθεί βάσει της ανταπόκρισης της αγοράς, ήτοι των Ενδιάμεσων Χρηματοδοτικών Οργανισμών (ΕΧΟ) που θα ανταποκριθούν και θα επιλεγούν τελικά μέσω της Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος της Πράξης.

Το καθεστώς απευθύνεται σε πολύ μικρές, μικρές, μεσαίες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 66.666.667 ευρώ. Επί του συνολικού προϋπολογισμού, ποσό 58.968.352 ευρώ θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.

Το ανώτατο ποσό ενίσχυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται σε 16.500.000 ευρώ.

Ελληνικό καθεστώς τεχνολογικής συνεργασίας Ελλάδας - Γερμανίας – SA.114891

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – έρευνα – επιστήμη – τεχνολογία – Γερμανία – διμερής συνεργασία

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 25 του ΓΑΚ 651/2014, το καθεστώς «Διμερής Επιστημονική

και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Γερμανίας»

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 25 του ΓΑΚ 651/2014, το καθεστώς «Διμερής Επιστημονική και Τεχνολογική Συνεργασία Ελλάδας – Γερμανίας».

Το καθεστώς αποσκοπεί στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας του συστήματος έρευνας και καινοτομίας μέσω ανάπτυξης συνεργασιών μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων άλλων χωρών. Ειδι-

κότερα, στοχεύει στην προώθηση και στήριξη της συνεργασίας μεταξύ ερευνητικών οργανισμών και επιχειρήσεων από Ελλάδα και Γερμανία που απασχολούν υψηλά καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό.

Δικαιούχοι του καθεστώτος είναι επιχειρήσεις και ερευνητικοί ορ-

γανισμοί. Ο ετήσιος προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 1.333.334 ευρώ. Επί του συνολικού προϋπολογισμού, συνολικά 3.180.000 ευρώ θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται: α) στο 65% των επιλέξιμων δαπανών για βιομηχανική έρευνα, με πριμοδότηση 20% για τις ΜΜΕ και β) στο 40% των επιλέξιμων δαπανών για πειραματική έρευνα, με πριμοδότηση 20% για τις ΜΜΕ.

Ελληνικό καθεστώς για ιαματικό τουρισμό – SA.115681

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – ιαματικός τουρισμός

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν βάσει των άρθρων 14, 18 και 38α του ΓΑΚ 651/2014, καθεστώς ενισχύσεων για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού.

Το καθεστώς καλύπτει τις δαπάνες για την αναβάθμιση υφιστάμενων ή τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων ιαματικού τουρισμού. Σκοπός είναι η αξιοποίηση των ιαματικών φυσικών πόρων της χώρας, με την αναβάθμιση ή τη δημιουργία νέων εγκαταστάσεων ιαματικού τουρισμού. Έμφαση δίνεται στη δημιουργία και ανάδειξη επενδυτικών σχεδίων ιαματι-

κού τουρισμού σε περιοχές με μειωμένη τουριστική κίνηση που διαθέτουν ιαματικούς φυσικούς πόρους, καθώς αυτό θα βοηθήσει στην προσέλκυση τουριστών και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης. Η δημιουργία νέων εγκαταστάσεων ιαματικού τουρισμού θα συμβάλει, επίσης, στην άμβλυνση της έντονης εποχικότητας που παρουσιάζει ο ελληνικός τουρισμός, δηλαδή στην επέκταση της τουριστικής δραστηριότητας σε περισσότερους μήνες του χρόνου.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 9.850.000 ευρώ. Επί του συνολι-

κού προϋπολογισμού, ποσό 15.887.096 ευρώ θα διατεθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2025.

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται: α) στο 60% των επιλέξιμων δαπανών για περιφερειακές-επενδυτικές ενισχύσεις, με πριμοδότηση 15% για τις ΜΜΕ, β) στο 50% των επιλέξιμων δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ και γ) στο 45% για μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε κτίρια, με πριμοδότηση 20% για τις ΜΜΕ.

Ελληνικό καθεστώς για τις ΜΜΕ της Θεσσαλίας – SA.115247

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – ΜΜΕ – βιώσιμη ανάπτυξη – ανταγωνιστικότητα – Θεσσαλία – παραγωγικές επενδύσεις

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει των άρθρων 18 και 19 του ΓΑΚ 651/2014, καθεστώς για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και δημιουργίας θέσεων εργασίας στις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων μέσω παραγωγικών επενδύσεων (ΕΤΠΑ).

Σκοπός του καθεστώτος είναι η προώθηση της εξωστρέφειας των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων της Περιφέρειας Θεσσαλίας μέσω της ενίσχυσης της συμμετοχής τους σε εμπορικές εκθέσεις που διοργανώνονται στην Ελλάδα,

στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε τρίτες χώρες. Οι περισσότερες επιχειρήσεις λόγω του μικρού τους μεγέθους δεν έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε εθνικές, κλαδικές ή διεθνείς εκθέσεις στις οποίες κατά κανόνα παρουσιάζονται οι σύγχρονες τάσεις και οι καινοτομίες στα προϊόντα και στις υπηρεσίες.

Το καθεστώς καλύπτει τις δαπάνες συμμετοχής των επιχειρήσεων σε εκθέσεις και στοχεύει στην προβολή, ενημέρωση και δικτύωση με άλλες επιχειρήσεις που λειτουργούν στον ίδιο κλάδο σε εθνικό επίπεδο ή διεθνώς, με τελικό προσδοκώμενο αποτέλεσμα την αύξηση του κύκλου εργασιών τους.

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του καθεστώτος ανέρχεται σε 666.666 ευρώ. Επί του συνολικού προϋπολογισμού, ποσό 1.700.000 θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το καθεστώς θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2026.

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης ανά δικαιούχο ανέρχεται α) στο 50% των επιλέξιμων δαπανών για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ και β) στο 50% των επιλέξιμων δαπανών για συμμετοχή ΜΜΕ σε εμπορικές εκθέσεις.

Ελληνικό καθεστώς για την απασχόληση ανέργων – SA.106279

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – απασχόληση ανέργων

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, με βάση το άρθρο 32 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014, καθεστώς επιχορηγήσεων για την απασχόληση ανέργων.

Το καθεστώς αφορά στην απασχόληση 1.500 ανέργων ηλικίας 30-66 ετών στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Θα έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2027 και ο ετήσιος προϋπολογισμός του ανέρχεται σε

25.000.000 ευρώ. Απευθύνεται σε κάθε ενδιαφερόμενη επιχείρηση, σε όλους τους κλάδους της οικονομίας, με μέγιστη ένταση ενίσχυσης το 50% του συνολικού κόστους απασχόλησης.

Ελληνικό καθεστώς στο πλαίσιο του προγράμματος ΤΑΠΤοΚ – SA.115629

Ελλάδα – καθεστώς – ΓΑΚ 651/2014 – ΤΑΠΤοΚ – Κιλκίς

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει των άρθρων 14 και 22 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014, καθεστώς ενισχύσεων, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ).

Το υπομέτρο 19.2 του Προγράμματος, με τίτλο «Παρεμβάσεις Ι-διωτικού Χαρακτήρα», αφορά στην υλοποίηση έργων που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενούς και του τριτογενούς τομέα της τοπικής οικονομίας, στο πλαίσιο της επίτευξης των στόχων της κάθε τοπικής στρατηγικής. Βάσει του προγράμματος, ενισχύονται παρεμβάσεις που έχουν στόχο την προώθηση της συνεργασίας και δικτύωσης, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, τη βελτίωση της ανταγωνι-

στικότητας της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα, την ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων, τη δημιουργία και τον εκσυγχρονισμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Το καθεστώς είναι ανοιχτό σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, υφιστάμενες ή υπό ίδρυση επιχειρήσεις, του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα παραγωγής, που αναφέρονται στις οικείες διακηρύξεις/προσκήσεις του κάθε προγράμματος. Οι επιλέξιμες δαπάνες αφορούν: α) αγορά, κατασκευή ή βελτίωση ακινήτου, β) διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου, γ) αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση εξοπλισμού, δ) αγορά καινούργιων οχημάτων, ε) δαπάνες εξοπλισμού επιχείρησης, στ) γενικές δαπάνες συνδεδεμένες με τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό της μονάδας, ζ) δαπάνες απόκτησης ή ανάπτυξης λογισμικού, αποκτήσε-

ων διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, κλπ, η) δαπάνες προβολής, θ) δαπάνες σύνδεσης με οργανισμούς κοινής ωφέλειας, ι) αμοιβές προσωπικού, για να εργασθεί αποκλειστικά για την υλοποίηση της επένδυσης κ.ά.

Το καθεστώς που θα υλοποιηθεί αφορά την Π.Ε. Κιλκίς, με διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2026 και ετήσιο προϋπολογισμό 738.377 ευρώ. Για τον συνολικό προϋπολογισμό, ποσό 2.658.158 ευρώ θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Το καθεστώς θα καλύψει έως το 50% των επιλέξιμων δαπανών για περιφερειακές – επενδυτικές ενισχύσεις, με πρωμότητα 25% για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το ανώτατο ποσό της ενίσχυσης για νεοσύστατες επιχειρήσεις μπορεί να ανέλθει έως τις 390.000 ευρώ ανά δικαιούχο.

Ελληνική ad hoc ενίσχυση στο Κέντρο Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου – SA.115568

Ελλάδα – ad hoc ενίσχυση – ΓΑΚ 651/2014 – Κέντρο Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου – τέχνη – πολιτισμός – κινηματογραφία – φεστιβάλ – Πανόραμα Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 53 του ΓΑΚ 651/2014, ad hoc ενίσχυση προς το Κέντρο Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου για τη διεξαγωγή του 37ου και 38ου φεστιβάλ «Πανόραμα

Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου».

Το Πανόραμα Ευρωπαϊκού Κινηματογράφου αποτελεί καλλιτεχνικό θεσμό που πραγματοποιείται κάθε φθινόπωρο στην Αθήνα, εδώ και 36 χρόνια. Προσανατολίζεται κυρίως στην ανάδειξη του ευρωπαϊκού και του ελληνικού κινηματογράφου, σύγχρονου αλλά και παλαιότερου, χωρίς να παραγνωρίζει κινηματογραφίες από τον υπόλοιπο κόσμο.

Το μέτρο καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών για τη διοργάνωση του 37ου και 38ου Πανοράματος, για τα έτη 2024 και 2025 αντίστοιχα. Το Πανόραμα θα περιλαμβάνει αφιερώματα σε εξέχοντες δημιουργούς, διεθνές διαγωνιστικό τμήμα, εξαιρετικά σημαντικές ειδικές προβολές, οργάνωση παράλληλων εκδηλώσεων – ημερίδες και masterclasses, καθώς και εκθέσεις.

Το πρόγραμμα κάθε φεστιβάλ περιλαμβάνει τα εξής: α) διαγωνιστικό πρόγραμμα με 12 ευρωπαϊκές ταινίες (μαζί και 4 ελληνικές) νέες ταινίες που δεν έχουν αγοραστεί για διανομή από Έλληνες διανομείς (με βραβεία από FIPRESCI, ΠΕΚΚ, Κοινού και ΠΑΝΟΡΑΜΑ) β) ταινίες από τον παγκόσμιο κινηματογράφο σε avant-premiere, γ) αφιερώματα σε Έλληνες δημιουργούς, δ) αφιερώματα σε ξένους (με επίκεντρο πάντα τους ευρωπαίους) δημιουργούς, ε) ταινίες μικρού μήκους σπουδαστών (με βραβεία) στ) masterclasses και workshops, ζ) εκπαιδευτικό πρόγραμμα, η) τμήμα ευρωπαϊκής αγοράς, θ) παράλληλες εκδηλώσεις (εκθέσεις, συζητήσεις), ι) τελετές έναρξης και λήξης, ια) εκδόσεις (πρόγραμμα φεστιβάλ κλπ).

Η ενίσχυση ανέρχεται στο συνολικό ύψος των 460.000 ευρώ, από τα οποία 230.000 ευρώ θα διατεθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το μέτρο θα καλύψει το 94,4% των αναγκαίων δαπανών για τη διεξαγωγή των δύο φεστιβάλ.

Η ενίσχυση ανέρχεται στο συνολικό ύψος των 460.000 ευρώ, από τα οποία 230.000 ευρώ θα διατεθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Το μέτρο θα καλύψει το 94,4% των αναγκαίων δαπανών για τη διεξαγωγή των δύο φεστιβάλ.

Ελληνική ad hoc ενίσχυση στο ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης – SA.114944

Ελλάδα – ad hoc ενίσχυση – ΓΑΚ 651/2014 – ίδρυμα ‘Μιχάλης Κακογιάννης’ – τέχνη – πολιτισμός – “Fest of Fests” – κινηματογραφία – φεστιβάλ

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 53 του ΓΑΚ 651/2014, ad hoc ενίσχυση προς το ίδρυμα ‘Μιχάλης Κακογιάννης’

για τη διεξαγωγή καλλιτεχνικών, μορφωτικών και παιδαγωγικών δραστηριοτήτων. Συγκεκριμένα, πρόκειται για δράσεις που αφορούν το αρχαίο δράμα και τη δημιουργία ενός διεθνούς δικτύου νεανικών κινηματογραφικών φεστιβάλ με τίτλο “Fest of Fests”.

Το συνολικό ύψος της ενίσχυσης

ανέρχεται σε 599.576 ευρώ και ποσό 299.788 ευρώ θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η ενίσχυση θα καλύψει το 100% των αναγκαίων δαπανών.

Ελληνική ad hoc ενίσχυση στο ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος – SA.114944

Ελλάδα – ad hoc ενίσχυση – ΓΑΚ 651/2014 – ίδρυμα ‘Σταύρος Νιάρχος’ – τέχνη – πολιτισμός – WOW – SNFCC – φεστιβάλ – ενδυνάμωση γυναικών – προστασία του περιβάλλοντος

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 53 του ΓΑΚ 651/2014, ad hoc ενίσχυση προς το ίδρυμα ‘Σταύρος Νιάρχος’ για τη διεξαγωγή δύο φεστιβάλ.

Το πρώτο φεστιβάλ, με τίτλο «WOW – Women of the World Festival Αθήνα» αφορά γυναίκες, κορίτσια και non-binary άτομα και την ενδυνάμωσή τους. Το φεστιβάλ περιλαμβάνει ομιλίες με καλεσμένες από την Ελλάδα και το εξωτερικό, συζητήσεις, εκθέσεις, εργαστήρια, mentoring sessions,

εκπαιδευτικά προγράμματα, συναυλίες και άλλα. Η διοργάνωση έχει σκοπό να στηρίξει τις γυναίκες και τα κορίτσια προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα εμπόδια και τις ανισότητες που συναντούν καθημερινά και να γιορτάσει τα επιτεύγματα που έχουν σημειωθεί μέχρι σήμερα, καθώς και να αναδείξει τα πρόσωπα και τις ιστορίες που εμπνέουν. Εστιάζει στην ελληνική πραγματικότητα και ταυτόχρονα στρέφει το βλέμμα και στα κοινά ζητήματα και τις προκλήσεις που απασχολούν όλη την υφήλιο.

Το δεύτερο φεστιβάλ με τίτλο «SNFCC Green Weekend Festival» αφορά την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση. Μέσω αυτού, προβάλλονται αξίες και στρατηγικοί

στόχοι του περιβάλλοντος, της οικολογίας και της βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο του φεστιβάλ γίνεται προσπάθεια περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του κοινού. Περιλαμβάνει ομιλίες, πάνελ συζήτησης βιωματικά και εκπαιδευτικά εργαστήρια για όλες τις ηλικίες, προβολές ταινιών, αλλά και την ευρύτερη πληροφόρηση των επισκεπτών μέσω ενημερωτικών περιπτέρων.

Η ενίσχυση ανέρχεται σε ύψος 610.210 ευρώ, ενώ ποσό 305.105 ευρώ θα διατεθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

Η ενίσχυση θα καλύψει το 84,72% των απαιτούμενων δαπανών.

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών βάσει ΓΑΚ

Ελλάδα – καθεστώτα αποζημιώσεων – θεομηνίες – πλημμύρες – πυρκαγιές – χαλαζοπτώσεις – ανεμοστρόβιλοι – κατολισθήσεις – ΓΑΚ 651/2014 – άρθρο 50

Οι ελληνικές αρχές θέσπισαν, βάσει του άρθρου 50 του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού 651/2014, διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων για την αποζημίωση των επιχειρήσεων που υπέστησαν ζη-

μίες λόγω πλημμυρών, χαλαζοπτώσεων, κατολισθήσεων και ανεμοστρόβιλων σε διάφορες περιοχές της χώρας και, συγκεκριμένα: SA.114864 (Π.Ε. Τρικάλων), SA.114886 (Π.Ε. Ευβοίας), SA.

114889 (Π.Ε. Ρεθύμνου), SA. 114925 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 114983 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.114985 (Π.Ε. Λάρισας), SA.115112 (Π.Ε. Φθιώτιδας), SA.115226 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115232 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.

115233 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA. 115235 (Π.Ε. Βορείου Τομέα Αθηνών και Ανατολικής Αττικής), SA.115238 (Π.Ε. Δυτικής Αττικής), SA.115300 (Π.Ε. Ευβοίας), SA. 115434 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115443 (Π.Ε. Λάρισας), SA.115539 (Π.Ε. Μαγνησίας

και Σποράδων), SA.115540 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA. 115541 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA. 115616 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA. 115618 (Π.Ε. Τρικάλων), SA. 115621 (Π.Ε. Καρδίτσας) και SA. 115683 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων).

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών στον αγροτικό τομέα

Ελλάδα – καθεστώτα αποζημιώσεων – θεομηνίες – πλημμύρες – πυρκαγιές – χαλαζοπτώσεις – κατολισθήσεις – απαλλακτικός Κανονισμός 2022/2472 – άρθρο 37

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 37 του απαλλακτικού Κανονισμού 2022/2472 για τον γεωργικό τομέα, διάφορα καθεστώτα ενισχύσεων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από πλημμύρες πυρκαγιές, χαλαζοπτώσεις, υδροστρόβιλους και κατολισθήσεις σε διάφορες περιοχές της χώρας, και συγκεκριμένα: SA.114856 (Π.Ε. Έβρου), SA.114861 (Π.Ε. Τρικάλων), SA. 114887 (Π.Ε. Ρεθύμνου), SA. 114890 (Π.Ε. Ευβοίας), SA.

114924 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 114926 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 114981 (Π.Ε. Καβάλας), SA. 114982 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.114984 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA.114987 (Π.Ε. Λάρισας), SA.115106 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 115109 (Π.Ε. Φθιώτιδας), SA. 115189 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA. 115228 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115229 (Π.Ε. Κορινθίας), SA.115230 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA.115234 (Π.Ε. Βορείου Τομέα Αθηνών και Ανατολικής Αττικής), SA.115237 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115301 (Π.Ε. Ευβοίας), SA.115302 (Π.Ε. Αχαΐας, Ηλείας, Αργολίδας, Κορινθίας, Μεσσηνίας και Σποράδων, Αρκαδίας, Λακωνίας της Περιφέρειας

Πελοποννήσου, Ευβοίας, Φωκίδας, Φθιώτιδας, Βορείου Τομέα Αθηνών, Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Ρόδου), SA. 115392 (Π.Ε. Λακωνίας), SA. 115393 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 115432 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115444 (Π.Ε. Λάρισας), SA.115458 (Π.Ε. Ρόδου), SA.115538 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115542 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA. 115543 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA. 115570 (Π.Ε. Λάρισας), SA. 115614 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115617 (Π.Ε. Καρδίτσας), SA.115620 (Π.Ε. Ηρακλείου), SA.115682 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων) και SA.115685 (Π.Ε. Καρδίτσας).

Ελληνικά καθεστώτα αποζημίωσης λόγω θεομηνιών στον τομέα της αλιείας

Ελλάδα – καθεστώτα ενισχύσεων – αποζημίωση αλιείων και υδατοκαλλιεργητών – θεομηνίες – πλημμύρες – χαλαζοπτώσεις – κατολισθήσεις – απαλλακτικός Κανονισμός 2022/2473 – άρθρο 49

Η Ελλάδα θέσπισε, βάσει του άρθρου 49 του απαλλακτικού

Κανονισμού 2022/2473 για τον τομέα της αλιείας και υδατοκαλλιεργείας, καθεστώτα ενισχύσεων για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από πλημμύρες, πυρκαγιές, χαλαζοπτώσεις, υδροστρόβιλους και κατολισθήσεις σε διάφορες περιοχές της

χώρας και, συγκεκριμένα: SA.115227 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115231 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων), SA.115623 (Π.Ε. Καρδίτσας) και SA.115686 (Π.Ε. Μαγνησίας και Σποράδων).

Δανική εισφορά υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία – SA.112857

Δανία – χρηματική εισφορά – μέσα ενημέρωσης – οπτικοακουστικά μέσα – κατά παραγγελία υπηρεσίες – on demand – απαλλαγή από την εισφορά – επιλεκτικότητα – no aid

Το 2024, η Δανία θέσπισε μία χρηματική εισφορά, η οποία επιβάλλεται στους παρόχους υπηρε-

σιών μέσων ενημέρωσης που προσφέρουν υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων ενημέρωσης κατά παραγγελία (on demand). Η εισφορά αποσκοπεί στην προώθηση του δανικού πολιτισμού και του δανικού οπτικοακουστικού περιεχομένου, χρηματοδοτώντας την παραγωγή νέων δανικών ταινιών, σειρών και ντοκιμαντέρ, ενώ πα-

ράλληλα εγγυάται την οικονομική βιωσιμότητα της δανικής οπτικοακουστικής παραγωγής. Η εισφορά εισπράττεται σε ετήσια βάση από τον Οργανισμό Πολιτισμού και Ανακτόρων και εκτιμάται ότι θα αποφέρει περί τα 14.000.000 ευρώ ετησίως.

Η Δανία υποστήριξε ότι οι παρα-

δοσιακοί ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί επενδύουν σήμερα περισσότερα χρήματα σε ευρωπαϊκά οπτικοακουστικά έργα από ό,τι οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία. Ως εκ τούτου, η εισφορά διασφαλίζει την ύπαρξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού όσον αφορά την παραγωγή και την προώθηση δανικού οπτικοακουστικού περιεχομένου σε σύγκριση με τις γραμμικές υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων.

Η εισφορά επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης που είναι εγκατεστημένοι στη Δανία και προσφέρουν κατά παραγγελία (on demand) υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, καθώς και στους παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη και παρέχουν αντίστοιχες υπηρεσίες που απευθύνονται σε κοινό της Δανίας. Η εισφορά υπολογίζεται μόνο επί των εσόδων που αποκομίζουν οι επιχειρήσεις αυτές από τις υπηρεσίες κατά παραγγελία. Εξαιρούνται από την εισφορά επιχειρήσεις: α) με κύκλο εργασιών μικρότερο των 2.000.000 ευρώ, β) των οποίων το κοινό αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 1% του συνολικού αριθμού των χρηστών υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία στη δανική αγορά, γ) που προσφέρουν τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία αποκλειστικά για βιβλιοθηκονομικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς. Η εισφορά ανέρχεται στο 2% επί του κύκλου εργασιών των υποχρέων στη Δανία και αφορά την κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων, χωρίς να καλύπτει και τα έσοδα που σχετίζονται με τη διάθεση αθλητικών ή ειδησεογραφικών προγραμμάτων, τα έσοδα από υπηρεσίες γραμμικού προγραμματισμού που διατίθενται μέσω της κατά παραγγελία υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και τα έσοδα από την αναδιανομή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία άλλων παρόχων υπηρεσιών μέ-

σων ενημέρωσης.

Επιπλέον, οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία που επενδύουν άμεσα λιγότερο από το 5% του κύκλου εργασιών τους στη Δανία σε «νέο δανικό περιεχόμενο» επιβαρύνονται με μία πρόσθετη εισφορά 3% του κύκλου εργασιών τους. Συνεπώς, οι πάροχοι υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία μπορούν να επιλέξουν μεταξύ της άμεσης επένδυσης τουλάχιστον 5% του κύκλου εργασιών τους σε νέο δανικό περιεχόμενο ή της υπαγωγής τους σε αυξημένη εισφορά.

Η Επιτροπή έλεγξε το μέτρο ως προς την επιλεκτικότητά του βάσει των τριών σταδίων. Επί του συστήματος αναφοράς, σημείωσε ότι η επίμαχη εισφορά αποτελεί ειδική αυτοτελή εισφορά, η οποία ακολουθεί τη δική της λογική και είναι ανεξάρτητη και διακριτή από κάθε άλλο δανικό φορολογικό καθεστώς. Ως εκ τούτου, δεν αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου φορολογικού καθεστώτος, με αποτέλεσμα το σύστημα αναφοράς να περιορίζεται σε αυτή καθ'εαυτή την εισφορά.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή εξέτασε κατά πόσον τα χαρακτηριστικά της εισφοράς υποδηλώνουν προφανή διακριτική μεταχείριση.

Ως προς τους υποκείμενους στο φόρο και το αντικείμενο της φορολόγησης, η Επιτροπή, παραθέτοντας τις σχετικές διατάξεις του δανικού δικαίου, παρατήρησε ότι το μεγαλύτερο μέρος της δανικής αγοράς υπηρεσιών κατά παραγγελία είναι νομικά αρρύθμιστο, ενώ αντιθέτως η αγορά γραμμικών υπηρεσιών υπόκειται σε υποχρεώσεις παροχής δημοσίων υπηρεσιών. Αυτές οι διαφορές στη δομή των δύο αγορών και στις νομικές υποχρεώσεις υποδηλώνουν υψηλότερα επίπεδα επενδύσεων σε έργα δανικού περιεχομένου και δανικές παραγωγές από τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς σε σύγκριση με τους παρόχους υπηρε-

σιών οπτικοακουστικών μέσων κατά παραγγελία. Η εισφορά, πράγματι, αντιμετωπίζει το χάσμα αυτό. Έτσι, ο περιορισμός του πεδίου εφαρμογής της στους παρόχους υπηρεσιών μέσων ενημέρωσης των κατά παραγγελία υπηρεσιών κρίνεται συνεπής με το σκοπό του μέτρου, χωρίς να προκύπτει πρόδηλη διακριτική μεταχείριση στον σχεδιασμό του. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι οι γραμμικές υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εισφοράς και δεν αποτελούν μέρος του ίδιου πλαισίου αναφοράς δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στις επιχειρήσεις παροχής των γραμμικών αυτών υπηρεσιών.

Ως προς τη φορολογική βάση και τους συντελεστές, η Επιτροπή έκρινε ότι το είδος εκπομπών που δεν εμπίπτει στον φόρο συνάδει με τον στόχο της εισφοράς, είτε διότι πρόκειται για μη ομοειδή προγράμματα είτε διότι ήδη επιβαρύνονται με άλλου τύπου εισφορές είτε διότι αποσκοπούν στην αποφυγή διπλής φορολόγησης των ίδιων υπηρεσιών. Οι συντελεστές της εισφοράς είναι σύμφωνοι με τις προβλέψεις της Οδηγίας 2018/1808 για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Η διαφοροποίηση μεταξύ της βασικής εισφοράς του 2% και της αυξημένης εισφοράς είναι σύμφωνη με τον στόχο του μέτρου, διότι οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων ενημέρωσης κατά παραγγελία που επενδύουν τουλάχιστον το 5% του κύκλου εργασιών τους στη Δανία σε νέο δανικό περιεχόμενο ήδη συνεισφέρουν στο δανικό οπτικοακουστικό περιεχόμενο. Επιπλέον, η βασική εισφορά και η δυνατότητα απαλλαγής από την αυξημένη εισφορά με άμεσες επενδύσεις σε νέο δανικό περιεχόμενο ισχύουν για όλες τις οντότητες που υπόκεινται στο μέτρο. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή έκρινε ότι οι απαλλαγές από την εισφορά και η διαφοροποίηση των φορολογικών συντελε-

στών αποτελούν χαρακτηριστικά που δεν αποκαλύπτουν ένα στοιχείο προφανούς επιλεκτικότητας στον σχεδιασμό του συστήματος αναφοράς και είναι συνάδουν με τον σκοπό του.

Επί των παρεκκλίσεων από το σύστημα αναφοράς, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι απαλλαγές από την εισφορά είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της Οδηγίας 2018/1808. Παρατήρησε ότι η επιβολή εισφοράς σε επιχειρήσεις με χαμηλό κύκλο εργασιών ή χαμηλό κοινό θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητά τους και, άρα, την ανάπτυξη της σχετικής αγοράς. Όσον αφορά τις υπηρεσίες που αφο-

ρούν αποκλειστικά βιβλιοθηκονομικούς ή εκπαιδευτικούς σκοπούς, οι εν λόγω υπηρεσίες κατά παραγγελία παρέχονται για εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς σκοπούς σε χρήστες τοπικών βιβλιοθηκών και δανικών σχολείων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Λόγω του δεδομένου ότι οι εν λόγω υπηρεσίες εξυπηρετούν το γενικό συμφέρον, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι δεν βρίσκονται στην ίδια πραγματική και νομική κατάσταση υπό το πρίσμα του σκοπού της εισφοράς.

Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το σύστημα ανα-

φοράς σχεδιάστηκε από τη Δανία με συνεπή τρόπο και δεν διαμορφώθηκε σύμφωνα με παραμέτρους που εισάγουν προδήλως διακρίσεις. Περαιτέρω, δεν έχει σχεδιαστεί κατά τρόπο προφανώς αυθαίρετο ή μεροληπτικό, ώστε να ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις έναντι άλλων, οι οποίες βρίσκονται σε συγκρίσιμη κατάσταση όσον αφορά τη βασική του λογική. Ως εκ τούτου, το μέτρο δεν είναι επιλεκτικό, άρα δεν χορηγεί κρατική ενίσχυση στις επιχειρήσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο της εισφοράς ή που απαλλάσσονται από αυτήν.

Σουηδικό καθεστώς για διαχείριση διοξειδίου του άνθρακα – SA.107009

Σουηδία – καθεστώς – Κατευθυντήριες Γραμμές 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια – βιογενής δέσμευση και αποθήκευση – διοξείδιο του άνθρακα

Η Σουηδία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 3.000.000.000 ευρώ, για τη στήριξη έργων υποδομής που επιτρέπουν την ανάπτυξη της τεχνολογίας μόνιμης δέσμευσης και αποθήκευσης άνθρακα (CCS). Το καθεστώς αποσκοπεί να καταστήσει δυνατή την εφαρμογή της τεχνολογίας CCS ως ένα βιώσιμο και αποτελεσματικό εργαλείο για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκει να αυξήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών στην τεχνολογία CCS, να μειώσει το κόστος για τις μελλοντικές εφαρμογές της και να διευκολύνει έτσι την ανάπτυξη μιας αλυσίδας αξίας CCS στην ΕΕ.

Η ενίσχυση θα χορηγηθεί μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, με τον πρώτο πλειστηριασμό να αναμένεται εντός του 2024. Οι πλειστηριασμοί θα είναι ανοικτοί σε εταιρείες οι οποίες: α) ασκούν δραστηριότητα στη Σουηδία, εκπέμποντας βιογενές διοξείδιο του άνθρακα και β) υλοποιούν έργα με ικανότητα δέ-

σμευσης και αποθήκευσης τουλάχιστον 50.000 τόνων βιογενούς διοξειδίου του άνθρακα ετησίως.

Στο πλαίσιο συμβάσεων διάρκειας 15 ετών, οι δικαιούχοι θα λαμβάνουν επιχορήγηση ανά τόνο βιογενούς διοξειδίου του άνθρακα που αποθηκεύεται μόνιμα. Η λαμβανόμενη ενίσχυση θα αναπροσαρμόζεται λαμβάνοντας υπόψη τα πιθανά έσοδα που μπορεί να προκύψουν από τα έργα (π.χ. χάρη στα εθελοντικά πιστοποιητικά απομάκρυνσης άνθρακα), καθώς και άλλη κρατική στήριξη που λαμβάνεται για το ίδιο έργο.

Το καθεστώς θα διαρκέσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028. Επιτρέποντας τη δέσμευση και αποθήκευση σημαντικών ποσοτήτων βιογενούς διοξειδίου του άνθρακα, το σύστημα θα συμβάλει στις προσπάθειες της Σουηδίας να μειώσει τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά 85% έως το 2045 σε σύγκριση με το επίπεδο του 1990. Θα βοηθήσει, επίσης, τη Σουηδία και την ΕΕ να επιτύχουν τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Η Επιτροπή έκρινε το καθεστώς συμβατό, βάσει του Κεφαλαίου 4.1. των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2022 για το κλίμα, το περι-

βάλλον και την ενέργεια. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το καθεστώς είναι αναγκαίο και κατάλληλο για την παροχή κινήτρων για επενδύσεις σε έργα δέσμευσης και αποθήκευσης βιογενούς διοξειδίου του άνθρακα στη Σουηδία και συμβάλλει έτσι στην επίτευξη των εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων για το κλίμα, β) έχει χαρακτήρα κινήτρου, διότι οι δυνητικοί δικαιούχοι δεν θα πραγματοποιούσαν επενδύσεις σε έργα βιογενούς διοξειδίου του άνθρακα χωρίς κρατική στήριξη, γ) έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοενοσιακό εμπόριο, δ) οι ενισχύσεις είναι αναλογικές και οι τυχόν αρνητικές συνέπειες στον ανταγωνισμό και το ενδοενοσιακό εμπόριο θα είναι περιορισμένες λόγω του σχεδιασμού του καθεστώτος, ο οποίος θα διασφαλίσει ιδίως ότι το ποσό της ενίσχυσης θα διατηρηθεί στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο, ε) το καθεστώς θα υπόκειται σε εκ των υστέρων αξιολόγηση, η οποία θα επαληθεύει, μεταξύ άλλων, την αποτελεσματικότητα της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το σουηδικό καθεστώς.

Γαλλικό καθεστώς για υπεράκτια αιολική ενέργεια – SA.109161

Γαλλία – καθεστώς – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης και Μετάβασης 2023 – ενέργεια – υπεράκτια αιολική ενέργεια – ΑΠΕ

Η Γαλλία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 10.820.000.000 ευρώ, με αντικείμενο τη στήριξη της υπεράκτιας αιολικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με σκοπό την προώθηση της μετάβασης προς μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών.

Ειδικότερα, το καθεστώς θα στηρίξει την κατασκευή και λειτουργία δύο υπεράκτιων αιολικών πάρκων: ένα στη ζώνη του Νότιου Ατλαντικού (South Atlantic zone) και ένα στη ζώνη Κεντρική Μάγχη 2 (Centre Manche 2 zone) στη Νορμανδία. Το αιολικό πάρκο του Νότιου Ατλαντικού αναμένεται να έχει δυναμικότητα 1000-1200 MW και να παράγει τουλάχιστον 3,9 TWh ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ετησίως. Το αιολικό πάρκο της Μάγχης αναμένεται να έχει δυναμικότητα

1400-1600 MW και να παράγει τουλάχιστον 6,1 TWh ανανεώσιμης ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως.

Οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν βάσει διαφανών και αμερόληπτων διαδικασιών υποβολής προσφορών, οι οποίες θα διενεργηθούν για την επιλογή ενός δικαιούχου ανά υπεράκτια ζώνη. Η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή μηνιαίας μεταβλητής προμίσθωσης στο πλαίσιο αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς, η οποία θα υπολογίζεται με σύγκριση μιας τιμής αναφοράς, που καθορίζεται στην προσφορά του δικαιούχου, με την τιμή αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας. Όταν η τιμή της αγοράς είναι χαμηλότερη από την τιμή αναφοράς, οι δικαιούχοι θα δικαιούνται να λαμβάνουν πληρωμές ίσες με τη διαφορά μεταξύ των δύο τιμών. Στον αντίποδα, όταν η τιμή αγοράς είναι υψηλότερη από την τιμή αναφοράς, ο δικαιούχος θα πρέπει να καταβάλει τη διαφορά μεταξύ των δύο τιμών στις γαλ-

λικές αρχές. Η διάρκεια του καθεστώτος θα είναι 20ετής.

Η Επιτροπή έκρινε το καθεστώς συμβατό, βάσει του Κεφαλαίου 2.5 του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης 2023. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το καθεστώς πληροί τις απαιτήσεις του ΠΠΚΜ 2023 περί διάρκειας και ύψους, β) το ποσό της ενίσχυσης κάθε δικαιούχου θα καθοριστεί μέσω ανοικτής, σαφούς, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας υποβολής προσφορών, γ) οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2025, δ) το καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι σημαντικές για την υλοποίηση του βιομηχανικού σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το γαλλικό καθεστώς.

Γαλλικό καθεστώς για την παραγωγή βιώσιμου βιομεθανίου – SA.108792

Γαλλία – καθεστώς – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης και Μετάβασης 2023 – βιομεθάνιο – περιβάλλον

Η Γαλλία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 1.500.000.000 ευρώ, με αντικείμενο τη στήριξη της παραγωγής βιώσιμου βιομεθανίου προς διόχτευση στο δίκτυο φυσικού αερίου.

Το καθεστώς θα είναι ανοικτό σε νέες εγκαταστάσεις με προβλεπόμενη ετήσια παραγωγή βιομεθανίου άνω των 25 GWh ετησίως. Οι δικαιούχοι θα επιλεγούν μέσω μιας ανταγωνιστικής, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας υποβολής προσφορών με βάση την τιμή εκκίνησης ανά MWh προσφερόμενου βιομεθανίου. Οι εγκαταστάσεις πρέπει να ολοκληρωθούν και να τεθούν σε λειτουργία εντός 36 μηνών από τη χορήγηση της ενίσχυσης. Το μέτρο α-

ναμένεται να στηρίξει την παραγωγή 1,6 TWh βιώσιμου βιομεθανίου ετησίως.

Οι ενισχύσεις θα χορηγούνται μέσω αμφίδρομων συμβάσεων επί της διαφοράς, οι οποίες θα συνάπτονται για διάρκεια 15 ετών. Το ποσό της ενίσχυσης θα αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ της τιμής εκκίνησης, που θα καθορίζεται στην προσφορά του δικαιούχου, και της αγοραίας τιμής του φυσικού αερίου. Εάν, ωστόσο, η τιμή της αγοράς είναι υψηλότερη από την τιμή εκκίνησης, η διαφορά μεταξύ των δύο τιμών θα επιστρέφεται στο γαλλικό δημόσιο.

Η Επιτροπή έκρινε το καθεστώς συμβατό, βάσει του Κεφαλαίου 2.5. του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης 2023. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν βάσει

αμφίδρομων συμβάσεων επί της διαφοράς, β) η χορήγησή τους θα διενεργηθεί το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου 2025, γ) το καθεστώς υπόκειται σε όρους που περιορίζουν τις αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας της διαδικασίας υποβολής προσφορών, δ) είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι σημαντικές για την υλοποίηση του σχεδίου REPowerEU και του Βιομηχανικού Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το γαλλικό καθεστώς.

Ισπανικό καθεστώς για το ανανεώσιμο υδρογόνο – SA.114137

Ισπανία – καθεστώς – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης και Μετάβασης 2023 – ανανεώσιμο υδρογόνο– Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Η Ισπανία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 1.200.000.000 ευρώ, για τη στήριξη των επενδύσεων στην παραγωγή ανανεώσιμου προκειμένου να προωθήσει την μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών. Το καθεστώς θα χρηματοδοτηθεί πλήρως από τον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Οι επενδύσεις στο πλαίσιο του εν λόγω καθεστώτος θα είναι εγκατεστημένης ισχύος τουλάχιστον 100 MW και μπορούν να περιλαμβάνουν: α) την παραγωγή καυσίμων που προέρχονται από ανανεώσιμες πηγές υδρογόνου, β) την απο-

θήκευση υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές και γ) την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Για να είναι επιλέξιμοι, οι αιτούντες θα πρέπει να έχουν εξασφαλίσει συμφωνίες με τους φορείς εκμετάλλευσης για την κάλυψη τουλάχιστον του 60% του ανανεώσιμου υδρογόνου ή του καυσίμου που προέρχεται από ανανεώσιμο υδρογόνο που αναμένεται να πα-
ραχθεί.

Οι ενισχύσεις θα λάβουν τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων που θα καλύπτουν το επενδυτικό κόστος των υποστηριζόμενων έργων. Το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο θα καθοριστεί βάσει ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών.

Η Επιτροπή ενέκρινε το καθεστώς

βάσει του Κεφαλαίου 2.5. του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης 2023. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το ποσό της ενίσχυσης ανά δικαιούχο θα καθοριστεί μέσω ανοικτής, σαφούς, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας υποβολής προσφορών, β) οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2025, γ) το καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι σημαντικές για την υλοποίηση του σχεδίου REPower της ΕΕ και του βιομηχανικού σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ισπανικό καθεστώς.

Ολλανδικό καθεστώς για το ανανεώσιμο υδρογόνο – SA.110068

Ολλανδία – καθεστώς – Κατευθυντήριες Γραμμές 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια – ανανεώσιμο υδρογόνο – ηλεκτρόλυση

Η Επιτροπή ενέκρινε βάσει του Κεφαλαίου 4.1 των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια, ολλανδικό καθεστώς για τη στήριξη της ηλεκτρόλυσης και της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου

Η Ολλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 998.000.000 ευρώ, με αντικείμενο την αύξηση της ικανότητας ηλεκτρόλυσης της χώρας και τη στήριξη της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου.

Το καθεστώς θα υποστηρίξει την κατασκευή υποδομών, με συνολική δυναμικότητα ηλεκτρόλυσης τουλάχιστον 200 MW. Οι ανάδοχοι θα επιλεγούν μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών που προβλέπεται να ολοκληρωθεί το 2024. Ο διαγωνισμός θα είναι ανοικτός σε έργα με

δυναμικότητα τουλάχιστον 0,5 MW.

Οι ενισχύσεις θα έχουν τρεις μορφές α) άμεσες επιχορηγήσεις, β) επενδυτικές επιχορηγήσεις που θα ανέρχονται έως το 80% του κόστους της εκάστοτε επιλέξιμης επένδυσης και γ) μίας μεταβλητής primoδότησης για μία περίοδο 5-10 ετών. Οι ανάδοχοι θα πρέπει να αποδεικνύουν τη συμμόρφωσή τους με τα κριτήρια της ΕΕ για την παραγωγή ανανεώσιμων καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης, όπως ορίζονται στις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις για το ανανεώσιμο υδρογόνο.

Το καθεστώς αναμένεται να συμβάλει στις προσπάθειες της Ολλανδίας να επιτύχει δυναμικότητα ηλεκτρολυτών 500 MW το 2025 και 3-4 GW έως το 2030. Θα υποστηρίξει, επίσης, τις φιλοδοξίες της ΕΕ να εγκαταστήσει τουλάχιστον 6 GW ηλεκτρολυτών υδρογόνου από ανανεώσιμες πηγές μέχρι το 2024 και τουλάχιστον 40 GW μέχρι το 2030. Η Ολλανδία προ-

δοκά ότι το σύστημα θα οδηγήσει στην αποφυγή περίπου 55 χιλιοστών διοξειδίου του άνθρακα στην ατμόσφαιρα ετησίως έως το 2030, γεγονός που θα συμβάλει στην επίτευξη των κλιματικών στόχων τόσο της Ολλανδίας όσο και της ΕΕ.

Η Επιτροπή ενέκρινε το καθεστώς βάσει του Κεφαλαίου 4.1. των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το καθεστώς είναι αναγκαίο και κατάλληλο για τη διευκόλυνση της παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου, β) εξυπηρετεί τους στόχους βασικών πολιτικών πρωτοβουλιών της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η Στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο και το σχέδιο REPowerEU, γ) έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς οι δικαιούχοι δεν θα πραγματοποιούσαν τις σχετικές επενδύσεις χωρίς κρατική στήριξη, δ) η Ολλανδία έχει θεσπίσει επαρκείς εγγυήσεις για να διασφαλίσει ότι το καθεστώς θα έχει περιορισμέ-

νο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοεθνικό εμπόριο, ε) οι δικαιούχοι θα επιλεγούν μέσω ανοικτής, διαφανούς και αμερόληπτης διαδικασίας υποβολής προσφορών και η ενίσχυση θα

περιοριστεί στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο για την εκτέλεση των έργων, στ) οι ενισχύσεις θα επιφέρουν θετικά αποτελέσματα τέτοιας έντασης που υπερσχύουν των ενδεχόμενων αρνητικών απο-

τελεσμάτων και των στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ολλανδικό καθεστώς.

Ολλανδικό καθεστώς για τον άνθρακα στη βιομηχανία – SA.112112

Ολλανδία – καθεστώς – Προσωρινό Πλαίσιο Κρίσης και Μετάβασης 2023 – άνθρακα – βιομηχανία – περιβάλλον

Η Ολλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή καθεστώς, προϋπολογισμού 750.000.000 ευρώ, με αντικείμενο τη στήριξη των επενδύσεων για την απαλλαγή των βιομηχανικών παραγωγικών διαδικασιών από τον άνθρακα, ώστε να προωθηθεί η μετάβαση προς μια οικονομία μηδενικού ισοζυγίου εκπομπών.

Το καθεστώς θα παράσχει κίνητρα στις ολλανδικές επιχειρήσεις, προκειμένου να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου από βιομηχανικές παραγωγικές διαδικασίες κατά τουλάχιστον 40% συγκριτικά με σήμερα. Οι χορηγούμενες ενισχύσεις θα λάβουν τη μορφή άμεσων επιχορηγήσεων κατόπιν δημοσίευσης μίας ή περισσότερων προσκλήσεων υποβολής προσφορών.

Το καθεστώς θα είναι ανοικτό σε επιχειρήσεις, οι οποίες λειτουρ-

γούν βιομηχανικές εγκαταστάσεις στην Ολλανδία, για την πραγματοποίηση επενδύσεων που επιτρέπουν την αντικατάσταση των ορυκτών καυσίμων από ηλεκτροκίνηση. Για να είναι επιλέξιμοι, οι δικαιούχοι πρέπει, έως το 2030, να μειώσουν τις ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 100.000 τόνους κάτω από τα ελάχιστα όρια που καθορίζονται από την εθνική εισφορά διοξειδίου του άνθρακα. Το καθεστώς αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στην ολλανδική στρατηγική για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη βιομηχανία κατά 4.000.000 τόνους έως το 2030.

Η Επιτροπή έκρινε το καθεστώς συμβατό βάσει του Κεφαλαίου 2.6. του Προσωρινού Πλαισίου Κρίσης και Μετάβασης 2023. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) οι ενισχύσεις δεν υπερβαίνουν τις 200.000 ευρώ ανά δικαιούχο, β) το καθεστώς έχει διάρκεια έως την 31η Δεκεμβρίου 2025, γ) οι ενισχύσεις υπόκεινται σε όρους

διασφάλισης της πραγματικής εξοικονόμηση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, δ) το καθεστώς περιλαμβάνει όρους που περιορίζουν τις αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό, περιλαμβανομένου ενός μηχανισμού επιστροφής, βάσει του οποίου οι δικαιούχοι θα επιστρέφουν μέρος της ενίσχυσης, σε περίπτωση που το έργο καταλήξει να παράγει επιπλέον καθαρά έσοδα, ε) οι δικαιούχοι δεσμεύονται να μην αυξήσουν την παραγωγική τους ικανότητα πέραν του 2% συγκριτικά με σήμερα, στ) το καθεστώς είναι αναγκαίο, κατάλληλο και αναλογικό για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων, οι οποίες είναι σημαντικές για την υλοποίηση του σχεδίου REPower της ΕΕ και του Βιομηχανικού Σχεδίου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ολλανδικό καθεστώς.

Ολλανδική ad hoc ενίσχυση για τη θεραπεία του καρκίνου – SA.103925

Ολλανδία – ad hoc ενίσχυση – NewCo – PALLAS – θεραπεία του καρκίνου – άρθρο 107 (3) (γ) ΣΛΕΕ – ιατρικά ραδιοϊσότοπα

Η Ολλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή ad hoc ενίσχυση με σκοπό τη στήριξη του σχεδίου PALLAS που αποσκοπεί στην παραγωγή ιατρικών ραδιοϊσοτόπων για τη διάγνωση και τη θεραπεία του καρκίνου. Η ενίσχυση αναμένεται να στηρίξει την κατασκευή ενός αντιδραστήρα και ενός κέντρου πυρηνικής υγείας στην επαρχία

Petten. Το 2013, η Επιτροπή είχε εγκρίνει ενίσχυση για την προπαρασκευαστική φάση του έργου (SA.36653/2013).

Σύμφωνα με το σχέδιο, ο υφιστάμενος αντιδραστήρας υψηλής ροής, ο οποίος είναι ένας εκ των παγκοσμίως κορυφαίων αντιδραστήρων στην παραγωγή ιατρικών ισοτόπων και λειτουργεί από το 1961, θα αντικατασταθεί από καινούργιο σύγχρονο αντιδραστήρα. Ο καινούργιος αντιδραστήρας προβλέπεται να τεθεί σε λειτουργία

α στις αρχές της δεκαετίας του 2030. Το κέντρο πυρηνικής υγείας θα επεξεργάζεται τα ιατρικά ισότοπα που θα παράγει ο αντιδραστήρας σε ραδιοχημικά, τα οποία στη συνέχεια θα μεταποιούνται περαιτέρω σε ραδιοφάρμακα που θα μπορούν να χορηγούνται σε ασθενείς για τη διάγνωση και τη θεραπεία διαφόρων ασθενειών, συμπεριλαμβανομένου του καρκίνου.

Ο αντιδραστήρας και το κέντρο πυρηνικής υγείας θα χρησιμοποι-

ηθούν επίσης για τη διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας τόσο στον τομέα της πυρηνικής ιατρικής όσο και στον τομέα της τεχνολογίας πυρηνικής ενέργειας. Ωστόσο, δεν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή ενέργειας.

Η ενίσχυση θα λάβει τη μορφή δανείων και ιδίων κεφαλαίων συνολικού ύψους περί τα 2.000.000.000 ευρώ προς μία νεοσύστατη εταιρεία, με την επωνυμία NewCo, η οποία θα κατασκευάσει και θα λειτουργήσει τον αντιδραστήρα και το πυρηνικό κέντρο υγείας. Η NewCo θα προκύψει από τη συγχώνευση του Ιδρύματος PALLAS που συστάθηκε από το ολλανδικό δημόσιο το 2013 για τη διαχείριση της παρασκευαστικής φάσης του

έργου, και του ινστιτούτου Nuclear Research and Consultancy Group που λειτουργεί τον υφιστάμενο αντιδραστήρα υψηλής ροής.

Η Επιτροπή ενέκρινε την ad hoc ενίσχυση, με ευθεία εφαρμογή του άρθρου 107 (3) (γ) ΣΛΕΕ. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το μέτρο είναι αναγκαίο και κατάλληλο, καθώς το έργο PALLAS δεν θα υλοποιούνταν χωρίς κρατική στήριξη, β) η ενίσχυση είναι αναλογική, δεδομένου ότι περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό με βάση το αποδεδειγμένο χρηματοδοτικό κενό, γ) το μέτρο συνοδεύεται από επαρκείς εγγυήσεις που διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοεθνικό εμπόριο, δ) οι ολλανδικές αρχές

δεσμεύτηκαν να διασφαλίσουν ότι η NewCo θα τιμολογεί τα προϊόντα της σε επίπεδο που θα καλύπτει όλα τα έξοδα που συνδέονται με την παραγωγή και την εμπορία τους, αντικατοπτρίζοντας έτσι την αρχή της πλήρους ανάκτησης του κόστους σε επίπεδο εταιρείας, σύμφωνα με τους κανόνες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), ε) το μέτρο διασφαλίζει ότι η τιμολογική πολιτική της NewCo θα παρακολουθείται από ανεξάρτητο φορέα, ώστε να τεκμηριώνεται ότι συνάδει με τους σχετικούς κανόνες του ΟΟΣΑ.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ολλανδικό μέτρο.

Ολλανδική ad hoc ενίσχυση για το ανανεώσιμο υδρογόνο – SA.103720

Ολλανδία – ad hoc ενίσχυση – Κατευθυντήριες Γραμμές 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια – Djewels B.V. – υδρογόνο – ΑΠΕ

Η Ολλανδία κοινοποίησε στην Επιτροπή ad hoc ενίσχυση προς την εταιρεία Djewels B.V., θυγατρική της HyCC B.V., για την ανάδειξη μιας καινοτόμου τεχνολογίας παραγωγής υδρογόνου από ΑΠΕ. Η ενίσχυση, ύψους 80.000.000 ευρώ, έχει τη μορφή άμεσης επιχορήγησης και αποσκοπεί στη στήριξη της κατασκευής και λειτουργίας επί τριετία ενός έργου επίδειξης (demonstration project) για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου.

Το έργο είναι το πρώτο του είδους του στην ΕΕ και αντιπροσωπεύει μια σημαντική καινοτομία που υπερβαίνει κατά πολύ την κατάσταση της σημερινής τεχνολογίας. Ειδικότερα, αποσκοπεί στην επίδειξη της σκοπιμότητας παραγωγής ανανεώσιμου υδρογόνου με αλκαλικό ηλεκτρολύτη με ηλεκτρόδια υψηλής πυκνότητας ρεύματος, παραγωγή υδρογόνου υψηλής πίεσης και μικρό χωρικό

αποτύπωμα. Ο καινοτόμος ηλεκτρολύτης θα έχει δυναμικότητα 20 MW.

Η δικαιούχος του μέτρου θα είναι ιδιοκτήτρια και λειτουργός της εγκατάστασης παραγωγής υδρογόνου. Η ενίσχυση καλύπτει το αναμενόμενο χρηματοδοτικό κενό του έργου. Δεδομένου ότι, το πραγματικό χρηματοδοτικό κενό του έργου θα εξαρτηθεί από τις εξελίξεις της αγοράς, το μέτρο προβλέπει ότι, εάν το έργο αποδειχθεί πολύ επιτυχημένο, δημιουργώντας πρόσθετα καθαρά έσοδα, η δικαιούχος θα επιστρέψει στο ολλανδικό δημόσιο μέρος αυτών των πρόσθετων εσόδων μέσω ενός μηχανισμού επιστροφής. Περαιτέρω, η δικαιούχος δεσμεύεται να διαδώσει την τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί στο πλαίσιο του έργου.

Η κατασκευή του ηλεκτρολύτη αναμένεται να ξεκινήσει εντός του 2024, ενώ το έργο αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2027.

Η Επιτροπή έκρινε το μέτρο συμβατό βάσει των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2022 για το κλίμα, το

περιβάλλον και την ενέργεια. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το μέτρο διευκολύνει την ανάπτυξη μιας καινοτόμου τεχνολογίας για την παραγωγή ανανεώσιμου υδρογόνου, β) υποστηρίζει στόχους βασικών πολιτικών πρωτοβουλιών της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική της ΕΕ για το υδρογόνο, γ) έχει χαράκτηρα κινήτρου, διότι η δικαιούχος δεν θα πραγματοποιούσε το έργο χωρίς κρατική στήριξη, δ) είναι αναγκαίο και κατάλληλο για τη στήριξη του έργου, ε) είναι αναλογικό, καθώς δεν υπερβαίνει το αναμενόμενο χρηματοδοτικό κενό του έργου, ενώ παράλληλα προβλέπει έναν μηχανισμό επιστροφής σε περίπτωση υπεραντιστάθμισης, στ) έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοεθνικό εμπόριο, ζ) δεσμεύει την δικαιούχο να διαδώσει την τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί μέσω του έργου.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ολλανδικό μέτρο.

Γερμανική ad hoc ενίσχυση για την παραγωγή μικροκυκλωμάτων – SA.107553

Γερμανία – ad hoc ενίσχυση – άρθρο 107 (3) (γ) ΣΛΕΕ – Ευρωπαϊκή Πράξη 2022 για τα μικροκυκλώματα – European Semiconductor Manufacturing Company – κατασκευή εργοστασίου – μικροκυκλώματα – Δρέσδη

Η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ad hoc ενίσχυση της κοινοπραξίας European Semiconductor Manufacturing Company (ESMC) για την κατασκευή και λειτουργία ενός εργοστασίου κατασκευής μικροτσιπ στη Δρέσδη. Η ESMC συστάθηκε από την Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC), την Bosch, την Infineon και της NXP. Η ενίσχυση ανέρχεται στο ποσό των 5.000.000.000 ευρώ.

Το έργο αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση της ζήτησης για εφαρμογές στην αυτοκινητοβιομηχανία και τη βιομηχανία. Η ενίσχυση προορίζεται να ενισχύσει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ανθεκτικότητα και την ψηφιακή κυριαρχία της Ευρώπης στις τεχνολογίες ημιαγωγών, σύμφωνα με τους στόχους που καθορίζονται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Πράξης 2022 για τα μικροκυκλώματα. Το μέτρο αποσκοπεί, επίσης, να συμβάλει στην επίτευξη της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης.

Η νέα μονάδα παραγωγής μεγάλης κλίμακας θα παράγει μικροκυκλώματα υψηλών επιδόσεων, βασισμένα σε πλακίδια πυριτίου 300 χιλιοστών με μεγέθη κόμβων που καλύπτουν τα 28/22 nm και 16/12 nm, χρησιμοποιώντας τεχνολογία τρανζίστορ επίδρασης πεδίου (FinFET) και επιτρέποντας την ενσωμάτωση πολλών πρόσθετων χαρακτηριστικών σε ένα μικροκύκλωμα. Τα παραγόμενα μικροκυκλώματα θα προσφέρουν καλύτερες επιδόσεις, ενώ ταυτόχρονα θα μειώνουν τη συνολική κατανάλωση ενέργειας. Το εργοστάσιο, το οποίο σχεδιάζεται να λειτουργήσει σε πλήρη δυναμικό-

τητα έως το 2029, αναμένεται να παράγει 480.000 πλακίδια πυριτίου ετησίως.

Η εγκατάσταση θα λειτουργεί ως ανοικτό χυτήριο, πράγμα που σημαίνει ότι οποιοσδήποτε πελάτης, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των τριών άλλων μετόχων εκτός της TSMC, μπορεί να δώσει παραγγελίες για την παραγωγή συγκεκριμένων μικροκυκλωμάτων. Αυτό το μοντέλο λειτουργίας είναι σημαντικό για το ευρύτερο οικοσύστημα της ΕΕ, ιδίως ενόψει των δεσμεύσεων της ESMC να παρέχει ειδική υποστήριξη σε ευρωπαϊκές μικρομεσαίες και νεοφυείς επιχειρήσεις, για την ενίσχυση της τεχνογνωσίας και των παραγωγικών δυνατοτήτων τους. Η εγκατάσταση θα παρέχει, επίσης, ειδική πρόσβαση στις εγκαταστάσεις της για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, υποστηρίζοντας περαιτέρω την έρευνα και τη δημιουργία τεχνογνωσίας στην Ευρώπη.

Η Επιτροπή έκρινε το μέτρο συμβατό βάσει του άρθρου 107 (3) (γ) ΣΛΕΕ, ερμηνευόμενο υπό το πρίσμα των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράξης 2022 για τα μικροκυκλώματα. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το μέτρο διευκολύνει τη δημιουργία μίας νέας μονάδας μαζικής παραγωγής καινοτόμων τεχνολογιών και μικροκυκλωμάτων στην Ευρώπη, β) η εγκατάσταση είναι η πρώτη στο είδος της στην Ευρώπη, καθώς δεν υπάρχει επί του παρόντος καμία συγκρίσιμη εγκατάσταση μαζικής παραγωγής για τα συγκεκριμένα τεχνολογικά χαρακτηριστικά που προσφέρονται, γ) το υπό δημιουργία έργο θα είναι το πρώτο ανοικτό χυτήριο που θα παράγει πλακίδια πυριτίου με τεχνολογικούς κόμβους 28/22 nm και 16/12 nm, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία FinFET με διεργασίες τεχνολογίας λογικής, μικτού σήματος, ραδιοσυχνοτήτων και ενσωματωμένης μη πτητικής

μνήμης, δ) οι τεχνολογίες που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του έργου διαφέρουν από άλλες υπάρχουσες και συμπληρώνουν τις παραγωγικές δυνατότητες που χρειάζονται οι Ευρωπαίοι πελάτες, ε) η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς η ESMC δεν θα πραγματοποιούσε την επένδυση χωρίς κρατική στήριξη, στ) το μέτρο έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και το ενδοενοσιακό εμπόριο, ζ) είναι αναγκαίο και κατάλληλο για να εξασφαλιστεί η ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής αλυσίδας εφοδιασμού ημιαγωγών, η) είναι αναλογικό, καθώς περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο επίπεδο με βάση το αποδεδειγμένο χρηματοδοτικό κενό, θ) η ESMC δεσμεύτηκε να μοιραστεί με το γερμανικό δημόσιο τα πιθανά κέρδη που θα ξεπεράσουν τις σημερινές εκτιμήσεις, ι) το μέτρο θα επιφέρει πολύ σημαντικά αποτελέσματα για το ευρωπαϊκό οικοσύστημα ημιαγωγών και θα συμβάλει στην ενίσχυση της ασφαλείας εφοδιασμού της Ευρώπης, ιδίως με τη δημιουργία ενός ανοικτού χυτηρίου που παρέχει πρόσβαση στους ευρωπαίους πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων και των νεοφυών επιχειρήσεων και των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, ια) η ESMC έχει δεσμευτεί να συμμορφώνεται με τις κατά προτεραιότητα ονομαστικές παραγγελίες για την παραγωγή προϊόντων σε περιπτώσεις κρίσης στην Ευρώπη και εφόσον σχετίζονται με αυτήν, όπως ορίζεται στον Κανονισμό 2023/1781 για τα μικροκυκλώματα, ιβ) η ESMC δεσμεύτηκε, επίσης, να υποβάλει αίτηση για να αναγνωριστεί το υπό δημιουργία έργο ως ανοικτό χυτήριο της ΕΕ σύμφωνα με τον Κανονισμό 2023/1781, ιγ) η ESMC δεσμεύτηκε να συμμορφωθεί με όλες τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο Κανονισμός 2023/1781, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης να επενδύσει στη συνεχή καινοτομία στην ΕΕ με

σκοπό την επίτευξη συγκεκριμένων προόδων στην τεχνολογία ημιαγωγών, προετοιμάζοντας τε-

χνολογίες επόμενης γενιάς, καθώς και επενδύοντας στην αγωγή ταλέντων της Ένωσης.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το γερμανικό μέτρο.

Λιθουανική πράσινη ad hoc ενίσχυση της AB Achema – SA.108431

Λιθουανία – ad hoc ενίσχυση – Κατευθυντήριες Γραμμές 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια – AB Achema – υδρογόνο – ορυκτά – ανανεώσιμο υδρογόνο – υδρογόνο χαμηλών εκπομπών – άνθρακας – λιπάσματα

Η Λιθουανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ad hoc ενίσχυση, ύψους 122.000.000 ευρώ, για τη στήριξη της AB Achema, προκειμένου η τελευταία να αντικαταστήσει το υδρογόνο ορυκτής προέλευσης με ανανεώσιμο υδρογόνο και υδρογόνο χαμηλών εκπομπών άνθρακα στις διαδικασίες παραγωγής λιπασμάτων της. Η ενίσχυση θα χορηγηθεί μέσω του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης.

Η ενίσχυση έχει τη μορφή άμεσης επιχορήγησης για τη στήριξη της εγκατάστασης αλκαλικού ηλεκτρολύτη ισχύος 171 MW στην παραγωγική μονάδα της AB Achema στο Κάουνας της Λιθουανίας. Επί του παρόντος, η AB Achema χρησιμοποιεί υδρογόνο με βάση το φυσικό αέριο για την παραγωγή αμμωνίας, βασικής εισροής για την παραγωγή λιπασμάτων. Ο ηλεκτρολύτης θα παράγει ανανεώσιμο και χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα υδρογόνο που θα χρησιμοποιείται για την παραγωγή αμμωνίας. Το υδρογόνο που θα παράγεται από τον ηλεκτρολύ-

τη θα αντικαταστήσει το 30% του υδρογόνου που παράγεται σήμερα από φυσικό αέριο, μειώνοντας έτσι τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και τη ζήτηση για φυσικό αέριο.

Η λειτουργία του ηλεκτρολύτη έχει προγραμματιστεί για το 2026. Μετά την ολοκλήρωσή του έργου, αναμένεται να αποφευχθεί η έκλυση τουλάχιστον 5.800.000 τόνων διοξειδίου του άνθρακα κατά τη διάρκεια των 19 ετών αναμενόμενης λειτουργίας του ηλεκτρολύτη. Η AB Achema δεσμεύτηκε να μοιραστεί ενεργά την εμπειρία και την τεχνική τεχνογνωσία που αποκτήθηκε ως αποτέλεσμα του έργου μέσω δημοσιεύσεων και συνεδρίων, ώστε να συμβάλει στην ανάπτυξη καθαρών τεχνολογιών στη βιομηχανία λιπασμάτων.

Η Επιτροπή έκρινε το μέτρο συμβατό βάσει του Κεφαλαίου 4.1. των Κατευθυντήριων Γραμμών 2022 για το κλίμα, το περιβάλλον και την ενέργεια. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το μέτρο διευκολύνει την ανάπτυξη της παραγωγής λιπασμάτων μέσω διαδικασιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, β) στηρίζει βασικές πολιτικές πρωτοβουλίες της ΕΕ, όπως η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η Στρατηγική της ΕΕ για το

υδρογόνο, το βιομηχανικό σχέδιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και το σχέδιο REPowerEU, γ) η ενίσχυση θα έχει 'χαρακτήρα κινήτρου', διότι η AB Achema δεν θα πραγματοποιούσε τις επίμαχες επενδύσεις χωρίς κρατική στήριξη, δ) το μέτρο είναι αναγκαίο και κατάλληλο για την προώθηση της παραγωγής λιπασμάτων με μειωμένο αποτύπωμα διοξειδίου του άνθρακα, ε) η ενίσχυση είναι αναλογική, καθώς το επίπεδο της ενίσχυσης αντιστοιχεί στις πραγματικές χρηματοδοτικές ανάγκες, στ) το μέτρο διαθέτει επαρκείς εγγυήσεις που διασφαλίζουν ότι περιορίζονται οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, ζ) εάν το σχέδιο αποδειχθεί πολύ επιτυχημένο, δημιουργώντας πρόσθετα καθαρά έσοδα, η AB Achema θα επιστρέψει στη Λιθουανία μέρος της ενίσχυσης που έλαβε μέσω ενός μηχανισμού επιστροφής, η) η AB Achema δεσμεύεται να διαδώσει την τεχνογνωσία που θα αποκτηθεί μέσω του έργου, θ) η ενίσχυση συνοδεύεται από θετικά αποτελέσματα τέτοιας έντασης που αντισταθμίζουν κάθε πιθανή στρέβλωση του ανταγωνισμού και του ενδοενοσιακού εμπορίου.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το λιθουανικό μέτρο.

Ενισχύσεις στην Air France-KLM λόγω κορωνοϊού – SA.57082 & SA.57116

Γαλλία – Ολλανδία – ad hoc ενισχύσεις – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού – Air France-KLM – αερομεταφορές – T-216/21 – T-494/21 – ανακεφαλαιοποίηση – πανδημία του κορωνοϊού

Ο εταιρικός όμιλος που λειτουργεί υπό τη μητρική εταιρεία χαρτοφυλακίου Air France-KLM περιλα-

βάνει, μεταξύ άλλων, τις εταιρείες Air France, KLM, καθώς και θυγατρικές τους. Στον όμιλο είχαν χορηγηθεί, με βάση το Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού, διάφορες κρατικές ενισχύσεις, μεταξύ των οποίων:

– Γαλλική ad hoc ενίσχυση στην Air France, η οποία περιελάμβανε: α) κρατική εγγύηση ύψους 90%

επί δανείου 4.000.000.000 ευρώ που χορηγήθηκε από κοινοπραξία τραπεζών και β) μετοχικό δάνειο ύψους 3.000.000.000 ευρώ (SA.57082/2020).

– Ολλανδική ad hoc ενίσχυση στην KLM, με τη μορφή κρατικής εγγύησης ύψους 90 % επί δανείου 2.400.000.000 ευρώ που χορηγήθηκε από κοινοπραξία τραπεζών

και κρατικού δανείου ύψους 1.000.000.000 ευρώ (SA.57116/2020) και

– Γαλλική ad hoc ενίσχυση στις Air France-KLM και Air France προς τον σκοπό ανακεφαλαιοποίησής τους, ύψους 4.000.000.000 ευρώ. Η εν λόγω ενίσχυση περιελάμβανε αφενός, συμμετοχή της Γαλλίας σε σχέδιο αύξησης κεφαλαίου ύψους 1.000.000.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο και αφετέρου τη μετατροπή του μετοχικού δανείου σε υβριδικό χρηματοδοτικό μέσο, εξομοιούμενο με συμμετοχή σε ίδια κεφάλαια (SA.59913/2021).

Το 2023, κατόπιν προσφυγών της Ryanair (T-216/21) και της Malta Air (T-494/21), το ΓεΔΕΕ ακύρωσε τις αποφάσεις SA. 57082 και SA.59913, κρίνοντας ότι η Επιτροπή είχε εσφαλμένα αξιολογήσει ότι μόνες δικαιούχοι των επίμαχων ενισχύσεων ήταν οι αντίστοιχες εταιρείες, στις οποίες χορηγούνταν οι ενισχύσεις και όχι το σύνολο του ομίλου. Σχετικώς, επεσήμανε ότι κρίσιμα στοιχεία για να διαπιστωθεί ότι διακριτές νομικές οντότητες συνιστούν μία και μόνη οικονομική ενότητα μπορούν, μεταξύ άλλων, να είναι οι κεφαλαιουχικοί, οργανικοί, λειτουργικοί και οικονομικοί δεσμοί των εμπλεκόμενων εταιρειών και των θυγατρικών τους, οι συμβάσεις βάσει των οποίων χορηγήθηκε το επίμαχο μέτρο, το είδος του μέτρου και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται. Το 2024, κατόπιν προσφυγής της Ryanair (T-146/22), το ΓεΔΕΕ ακύρωσε, για παρόμοιους λόγους, και την απόφαση SA.57116. Σημειώνεται ότι, κατά των παραπάνω αποφάσεων του ΓεΔΕΕ, η Επιτροπή έχει ασκήσει αιτήσεις αναιρέσεως, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον του ΔΕΕ.

Κατόπιν των αποφάσεων του ΓεΔΕΕ, η Επιτροπή προέβη σε εκ νέου αξιολόγηση όλων των παραπάνω μέτρων και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι πληρούνταν οι όροι συμβατότητας του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις προς την Air France, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι ήταν σύμφωνες με τους όρους του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) τα επίμαχα μέτρα ήταν στοχευμένα για την αντιμετώπιση μίας σοβαρής διαταραχής της γαλλικής οικονομίας, β) περιελάμβαναν αμοιβή του γαλλικού δημοσίου, η οποία ήταν κατάλληλη για ένα δάνειο μειωμένης εξασφάλισης και αυξανόταν με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να δίνεται κίνητρο για πρόωρη αποπληρωμή του δανείου, γ) είχαν χορηγηθεί πριν την 31η Δεκεμβρίου 2020, δ) το ποσό του δανείου ήταν μικρότερο από τα 2/3 του μισθολογικού κόστους του ομίλου Air France-KLM, ε) η μέγιστη διάρκεια τόσο του δανείου όσο και της εγγύησης ήταν 6 έτη και ε) ο όμιλος Air France-KLM δεν αντιμετώπιζε δυσκολίες έως την 31η Δεκεμβρίου 2019, στ) το ασφάλιστρο της εγγύησης ήταν σύμφωνο με τους ειδικούς όρους του ΠΠΚ 2020 και περιελάμβανε αύξησή του με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να δίνεται κίνητρο για έγκαιρη αποπληρωμή του δανείου που εξασφάλιζε η εγγύηση, ζ) η εγγύηση δεν κάλυπτε περισσότερο από το 90% των υποκείμενων δανείων της Air France.

Όσον αφορά τις ενισχύσεις προς την KLM, η Επιτροπή έκρινε, επίσης, ότι ήταν σύμφωνες με τους όρους του Προσωρινού Πλαισίου 2020 λόγω κορωνοϊού. Ειδικότε-

ρα, διαπίστωσε ότι τα επίμαχα μέτρα: α) περιείχαν ασφάλιστρο σύμφωνο με τους ειδικούς όρους του ΠΠΚ 2020 και περιελάμβανε αύξησή του με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να δίνεται κίνητρο για έγκαιρη αποπληρωμή του δανείου που εξασφάλιζε η εγγύηση, β) η αμοιβή του ολλανδικού δημοσίου ήταν κατάλληλη βάσει των όρων του δανείου και αυξανόταν με την πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να δίνεται κίνητρο για πρόωρη αποπληρωμή του δανείου, γ) τα μέτρα είχαν χορηγηθεί πριν την 31η Δεκεμβρίου 2020, δ) το δάνειο που καλυπτόταν από την εγγύηση κυμαινόταν εντός των ορίων του ΠΠΚ 2020, ε) η μέγιστη διάρκεια της εγγύησης ήταν 6 έτη και δεν κάλυπτε περισσότερο από το 90% των υποκείμενων δανείων, στ) η μέγιστη διάρκεια του δανείου ήταν 5,5 έτη, και ζ) ο όμιλος Air France-KLM δεν αντιμετώπιζε δυσκολίες έως την 31η Δεκεμβρίου 2019.

Περαιτέρω, η Επιτροπή συμπέρανε ότι ο συνδυασμός όλων των ολλανδικών και γαλλικών μέτρων δεν οδηγούσε σε μη συμβατή σωρευση ενισχύσεων, καθώς τα συνδυασμένα ποσά παρέμεναν κάτω από τα σχετικά ανώτατα όρια που ορίζονται στο ΠΠΚ 2020. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα επίμαχα μέτρα συνέβαλαν στη διαχείριση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού στη Γαλλία και την Ολλανδία και ήταν αναγκαία, κατάλληλα και αναλογικά για την αντιμετώπιση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας των εν λόγω κρατών μελών.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε τα παραπάνω γαλλικά και ολλανδικά μέτρα.

Βουλγαρική ad hoc ενίσχυση αναδιάρθρωσης των ταχυδρομείων – SA.109026

Βουλγαρία – ad hoc ενίσχυση – Κατευθυντήριες Γραμμές 2014 για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προ-

βληματικών επιχειρήσεων – ταχυδρομεία – ΥΓΟΣ – Bulgarian Posts

Το 2023, η Επιτροπή είχε εγκρίνει

τη χορήγηση ενός δανείου διάσωσης από το βουλγαρικό δημόσιο προς τον ταχυδρομικό φορέα Bulgarian Posts (SA.106972/2023).

Την ίδια χρονιά, η Βουλγαρία κοινοποίησε στην Επιτροπή μία νέα ad hoc ενίσχυση αναδιάρθρωσης με τη μορφή μετατροπής του παρAPANΩ δανείου διάσωσης σε μετοχές, υποστηρίζοντας ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης των βουλγαρικών ταχυδρομείων.

Το σχέδιο αναδιάρθρωσης περιλαμβάνει μία δέσμη μέτρων για τον εξορθολογισμό των λειτουργιών των βουλγαρικών ταχυδρομείων, τη βελτιστοποίηση του δικτύου τους και τη μείωση του κόστους. Παράλληλα, τα βουλγαρικά ταχυδρομεία θα αναπτύξουν ή θα παρέχουν υπηρεσίες τηλεϊατρικής, τηλεδιοίκησης και άλλων σύγχρονων μορφών, ώστε να συμβάλουν στη συνδεσιμότητα ακόμη και των πλέον απομακρυσμένων περιοχών της Βουλγαρίας που σήμερα υποεξυπηρετούνται.

Η Επιτροπή έκρινε το μέτρο συμβατό βάσει των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2014 για τη διάσωση

και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) η ενίσχυση συμβάλλει στον στόχο του κοινού συμφέροντος της παροχής ΥΓΟΣ, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης για παροχή καθολικής υπηρεσίας ταχυδρομείου προς τους Βούλγαρους πολίτες, επιτρέποντας στα βουλγαρικά ταχυδρομεία να επISTRÉψουν στη βιωσιμότητα μέσω της εφαρμογής του σχεδίου αναδιάρθρωσης, β) τα μέτρα αναδιάρθρωσης αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που προκάλεσαν τις οικονομικές δυσχέρειες των βουλγαρικών ταχυδρομείων, ιδίως επειδή τα βουλγαρικά ταχυδρομεία θα επενδύσουν στον εκσυγχρονισμό και τη βελτιστοποίηση του δικτύου τους και θα μειώσουν το κόστος προσωπικού, ενώ παράλληλα θα μειώσουν και την εξάρτησή τους από τη φθίνουσα αγορά επιστολικού ταχυδρομείου μέσω νέων δραστηριοτήτων και υπηρε-

σιών που θα παρέχονται στα ταχυδρομικά γραφεία, γ) τα μέτρα είναι αναλογικά, καθώς τα βουλγαρικά ταχυδρομεία συνεισφέρουν με ίδια κεφάλαια στο κόστος αναδιάρθρωσης ύψους περίπου 26.780.000 ευρώ με τη μορφή τραπεζικών δανείων, εξοικονόμησης τόκων και χρηματοδότησης έργων και δ) η ενίσχυση συνοδεύεται από εγγυήσεις για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού εντός της ΕΕ, μεταξύ των οποίων οι δεσμεύσεις των βουλγαρικών ταχυδρομείων να παρέχουν πρόσβαση στο δίκτυό τους σε άλλους φορείς που δραστηριοποιούνται στις καθολικές και μη καθολικές ταχυδρομικές υπηρεσίες.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το βουλγαρικό μέτρο.

Ιταλική αντιστάθμιση στην Caremar για ακτοπλοϊκές υπηρεσίες – SA.32014

Ιταλία – αντιστάθμιση – Πλαίσιο 2012 για τις ΥΓΟΣ – ακτοπλοϊκές υπηρεσίες – ΥΓΟΣ – Caremar

Το 2011, μετά από σειρά καταγγελιών, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας για διάφορα μέτρα στήριξης υπέρ των εταιρειών του πρώην ομίλου Tirrenia και των αντίστοιχων αγοραστών τους. Μεταξύ αυτών, η Επιτροπή αξιολόγησε την αντιστάθμιση που χορήγησε η Ιταλία στην εταιρεία Caremar για την παροχή δημόσιων ακτοπλοϊκών υπηρεσιών την περίοδο 2009-2012 και 2015-2024.

Η εξεταζόμενη αντιστάθμιση αφορούσε τα εξής μέτρα: α) ποσό 98.000.000 ευρώ, για την εκμετάλλευση οκτώ θαλάσσιων δρομολογίων στον κόλπο της Νάπολης, από την 1η Ιανουαρίου 2009 έως τις 31 Ιουλίου 2012, και τριών δρομολογίων στο αρχιπέλαγος Pontino, από την 1η Ιανουαρίου 2009 έως τις 31 Μαΐου 2011, β)

ποσό 97.000.000 ευρώ για την εκμετάλλευση οκτώ θαλάσσιων δρομολογίων στον κόλπο της Νάπολης κατά την περίοδο από 16 Ιουλίου 2015 έως 15 Ιουλίου 2024 με πιθανή δικαιούχο την αγοράστρια της Caremar, SNAV/Rifim.

Η Επιτροπή έκρινε την αντιστάθμιση σύμφωνη με τους όρους του Πλαισίου 2012 για τις ΥΓΟΣ. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) η αντιστάθμιση αντιμετώπισε μία πραγματική ανάγκη παροχής δημόσιας υπηρεσίας, εξασφαλίζοντας τακτικές συνδέσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, β) δεν προέκυπτε ότι το ποσό της αντιστάθμισης οδηγούσε σε υπεραντιστάθμιση της Caremar, γ) η προβλεπόμενη δυνατότητα χρήσης ορισμένων κονδυλίων, που προορίζονται για την αναβάθμιση των πλοίων ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις ασφαλείας, για σκοπούς ρευστότητας δεν θεωρείται κρατική ενίσχυση,

δεδομένου ότι η Caremar δεν έκανε τελικά χρήση αυτής της δυνατότητας, δ) ορισμένες φοροαπαλλαγές που χορηγήθηκαν στην Caremar στο πλαίσιο της διαδικασίας ιδιωτικοποίησής της δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, διότι ούτε η Caremar ούτε η SNAV/Rifim επωφελήθηκαν από αυτές και ε) η δυνατότητα χρήσης πόρων από ένα εθνικό ταμείο για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας της Caremar δεν χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι δεν αποτελεί πρόσθετο μέτρο ενίσχυσης, αλλά ισοδυναμεί απλώς με ενδοκρατική μεταφορά πόρων για τη χρηματοδότηση της αντιστάθμισης της δημόσιας υπηρεσίας.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε την αντιστάθμιση που χορήγησε η Ιταλία στην Caremar.

Ρουμανική περιφερειακή ad hoc ενίσχυση στην εταιρεία Nokian Tyres – SA.107012

Ρουμανία – ad hoc ενίσχυση – Κατευθυντήριες Γραμμές 2021 για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα – Nokian Tyres – κατασκευή εργοστασίου – ελαστικά – επιβατικά αυτοκίνητα – μηδενικές εκπομπές – διοξείδιο του άνθρακα – Οραντέα

Η Ρουμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή ad hoc ενίσχυση προς την εταιρεία Nokian Tyres, με σκοπό την κατασκευή ενός νέου εργοστασίου ελαστικών επιβατικών αυτοκινήτων με μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στην πόλη Οραντέα της επαρχίας Μπιχόρ, μία περιοχή επιλέξιμη για περιφερειακές ενισχύσεις.

Η ενίσχυση θα έχει τη μορφή άμεσης επιχορήγησης, συνολικού ύψους 99.500.000 ευρώ. Η συνολική επένδυση για την κατασκευή του εργοστασίου εκτιμάται ότι θα ανέλθει περί τα 650.000.000 ευ-

ρώ. Το έργο αναμένεται να δημιουργήσει περίπου 500 άμεσες θέσεις εργασίας, καθώς και επιπλέον έμμεσες. Οι ρουμανικές αρχές αναμένουν ότι θα αποφέρει οφέλη βιωσιμότητας, με στόχο να γίνει το πρώτο εργοστάσιο ελαστικών στον κόσμο με μηδενικές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Η Επιτροπή έκρινε το μέτρο συμβατό βάσει του Κεφαλαίου 5 των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2021 για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα. Ειδικότερα, διαπίστωσε ότι: α) το μέτρο θα συμβάλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην οικονομική ανάπτυξη και στην ανταγωνιστικότητα μιας μειονεκτούσας περιοχής, όπως η Οραντέα, β) θα επιφέρει θετικά αποτελέσματα στην απασχόληση, δημιουργώντας περίπου 500 άμεσες θέσεις εργασίας, καθώς και επιπλέον έμμεσες, γ) η

ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς η Nokian Tyres δεν θα υλοποιούσε το έργο χωρίς κρατική στήριξη, δ) το μέτρο θα έχει περιορισμένο αντίκτυπο στον ανταγωνισμό και στο ενδοεθνικό εμπόριο, ε) είναι αναγκαίο και κατάλληλο για την ίδρυση του νέου εργοστασίου της Nokian Tyres, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην περιφερειακή ανάπτυξη, στ) η ενίσχυση είναι αναλογική, καθώς περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο ποσό για να πραγματοποιηθεί η επένδυση στην πόλη Οραντέα και ζ) δεν υπερβαίνει το ανώτατο επιτρεπόμενο ποσό ενίσχυσης για το έργο, όπως υπολογίζεται βάσει του ρουμανικού χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων.

Στη βάση αυτή, η Επιτροπή ενέκρινε το ρουμανικό μέτρο.

Επίσημη διαδικασία έρευνας για γερμανική ενίσχυση στη Lufthansa – SA.57153

Γερμανία – ad hoc ενίσχυση – επίσημη διαδικασία έρευνας – αερομεταφορές – Lufthansa – πανδημία του κορωνοϊού – ανακεφαλαιοποίηση – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού – T-34/21

Το 2020, η Γερμανία κοινοποίησε στην Επιτροπή μέτρο ενίσχυσης, προϋπολογισμού περί τα 6.000.000.000 ευρώ, υπέρ της αεροπορικής εταιρείας Deutsche Lufthansa AG (Lufthansa). Το μέτρο είχε τη μορφή ανακεφαλαιοποίησης της εταιρείας, η οποία είναι η μητρική εταιρεία ενός ολόκληρου ομίλου αεροπορικών εταιρειών, μεταξύ των οποίων οι: Lufthansa Passenger Airlines, Brussels Airlines SA/NV, Austrian Airlines AG, Swiss International Air Lines Ltd και Edelweiss Air AG. Το μέτρο, που αποσκοπούσε στην αποκατάσταση της θέσης των

εταιρειών του ομίλου λόγω των επιπτώσεων που αντιμετώπισαν από την πανδημία του κορωνοϊού και τα συνακόλουθα περιοριστικά ταξιδιωτικά μέτρα, περιελάμβανε: α) συμμετοχή του γερμανικού δημοσίου στο κεφάλαιο της Lufthansa, β) «αφανή συμμετοχή» του γερμανικού δημοσίου, η οποία αποτελεί υβριδικό κεφαλαιακό μέσο, θεωρούμενο ως μετοχικό μέσο σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα (αφανής συμμετοχή I), και γ) «αφανή συμμετοχή» του γερμανικού δημοσίου, με τα χαρακτηριστικά μετατρέψιμου ομολόγου (αφανής συμμετοχή II). Σημειώνεται ότι το εν λόγω μέτρο αποτελούσε συνέχεια μίας σειράς μέτρων στήριξης του ομίλου Lufthansa, και συγκεκριμένα: 1) κρατικής εγγύησης ύψους 80% για δάνειο της εταιρείας, 2) κρατικής εγγύησης ύψους 90 % για δεύτερο δάνειο, 3) χορήγησης

δανείου στην Austrian Airlines, 4) χρηματικής συνεισφοράς σε διαθέσιμα κεφάλαια και δάνειο στην Brussels Airlines, 5) κρατικής εγγύησης ύψους 85 % για δάνειο που χορήγησε η Ελβετία στη Swiss International Air Lines και στην Edelweiss Air.

Η Επιτροπή, με την απόφαση SA.57153/2021, έκρινε το γερμανικό μέτρο συμβατό με το Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού. Οι αεροπορικές εταιρείες Ryanair (T-34/21) και Condor (T-87/21) προσέφυγαν στο ΓεΔΕΕ, ζητώντας την ακύρωση της εν λόγω απόφασης. Το ΓεΔΕΕ, με την απόφαση της 10ης Μαΐου 2023, T-34/21 και T-87/21, Ryanair/Επιτροπή, έκανε δεκτές τις προσφυγές και ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, λόγω διάφορων σφαλμάτων και παρατυπιών στην εφαρμογή του Προσωρινού Πλαι-

σίους 2020 λόγω κορωνοϊού.

Μετά την απόφαση του ΓεΔΕΕ, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας, προκειμένου να αξιολογήσει περαιτέρω το επίμαχο γερμανικό μέτρο. Η αξιολόγηση της Επιτροπής θα επικεντρωθεί στα εξής στοιχεία: α) την επιλεξιμότητα της Lufthansa για να λάβει ενίσχυση, β) την ανάγκη ύπαρξης ενός μηχανισμού κλιμάκωσης για την αύξηση της

αμοιβής του γερμανικού δημοσίου ή εναλλακτικού μηχανισμού με τον ίδιο σκοπό, ώστε να δίνεται κίνητρο για την σταδιακή έξοδο του από το κεφάλαιο της Lufthansa, γ) την τιμή των μετοχών κατά τη στιγμή μιας πιθανής μετατροπής της αφανούς συμμετοχής II σε μετοχές, δ) την ύπαρξη σημαντικής ισχύος στην αγορά για τη Lufthansa σε αεροδρόμια εκτός της Φρανκφούρτης και του Μονάχου και τουλάχιστον στα

αεροδρόμια του Ντίσελντορφ και της Βιέννης, και ε) σε ορισμένες πτυχές των διαρθρωτικών δεσμεύσεων που επιβλήθηκαν στη Lufthansa.

Σημειώνεται πως η Lufthansa έχει ασκήσει αίτηση αναίρεσας κατά της παραπάνω αποφάσεως του ΓεΔΕΕ, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του ΔΕΕ (C-457/23 P).

Επίσημη διαδικασία έρευνας για την αναδιάρθρωση της Condor – SA.63203

Γερμανία – ad hoc ενίσχυση – επίσημη διαδικασία έρευνας – αερομεταφορές – Condor – πανδημία του κορωνοϊού – Προσωρινό Πλαίσιο 2020 λόγω κορωνοϊού – T-28/22 – άρθρο 107 (2) (β) ΣΛΕΕ

Η Condor είναι γερμανική αεροπορική εταιρεία τσάρτερ, η οποία παρέχει υπηρεσίες αερομεταφορών σε μεμονωμένους πελάτες και τουριστικούς πράκτορες από τους κόμβους της στη Γερμανία, με έμφαση στην αγορά ταξιδιών αναψυχής. Τον Σεπτέμβριο του 2019, αναγκάστηκε να υποβάλει αίτηση αφερεγγυότητας λόγω της θέσης της μητρικής της εταιρείας, δηλαδή του ομίλου Thomas Cook, σε καθεστώς εκκαθάρισης.

Την περίοδο 2019-2021, η Condor επωφελήθηκε από διάφορα γερμανικά μέτρα κρατικών ενισχύσεων τα οποία μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε δύο ομάδες: α) μέτρα που αποσκοπούσαν στην επίλυση των οικονομικών δυσχερειών που προκλήθηκαν από την αφερεγγυότητα της Thomas Cook και β) μέτρα για την αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από την πανδημία του κορωνοϊού.

Συγκεκριμένα, το 2019 η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2014 για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, μία ενίσχυση διάσωσης της Condor (SA.55394/2019). Το 2022, το ΓεΔΕΕ απέρριψε προσφυγή της Ryanair

κατά της απόφασης αυτής (T-577/20).

Το 2020, η Επιτροπή ενέκρινε, με ευθεία εφαρμογή του άρθρου 107 (2) (β) ΣΛΕΕ, μία ad hoc ενίσχυση για την αποκατάσταση ζημιών της Condor που συνδέονται με την πανδημία του κορωνοϊού (SA.56867/2020). Το 2021, το ΓεΔΕΕ ακύρωσε την εν λόγω απόφαση, κατόπιν προσφυγής της Ryanair, λόγω έλλειψης αιτιολογίας, καθώς η Επιτροπή δεν είχε προβεί σε σαφή διάκριση των οικονομικών προβλημάτων της Condor που προϋπήρχαν της πανδημίας του κορωνοϊού με εκείνα που προέκυψαν συνεπεία αυτής (T-665/20). Παρά ταύτα, η Επιτροπή, το 2021 έκρινε εκ νέου συμβατή την επίμαχη ενίσχυση, συμπληρώνοντας την προηγούμενη αιτιολογία της (SA.56867/2021).

Το 2021, η Επιτροπή ενέκρινε, και πάλι με ευθεία εφαρμογή του άρθρου 107 (2) (β) ΣΛΕΕ, μία δεύτερη ad hoc ενίσχυση για την αποκατάσταση ζημιών της Condor που συνδέονται με την πανδημία του κορωνοϊού (SA.63617/2021).

Τέλος, το 2021 η Επιτροπή ενέκρινε, βάσει των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2014 για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων, ένα μέτρο ενίσχυσης για την Condor που είχε δύο σκέλη: α) τροποποίηση των όρων των δανείων που είχε λάβει η Condor για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων

της πανδημίας του κορωνοϊού και μερική διαγραφή χρέους ύψους 90.000.000 ευρώ που απορρέει από τα εν λόγω δάνεια και β) διαγραφή χρέους ύψους 20.200.000 ευρώ που αντιστοιχεί σε τόκους που οφείλει να καταβάλλει η Condor (SA.63203/2021). Κατά της απόφασης αυτής, το 2022 η Ryanair άσκησε την παρούσα προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του ΓεΔΕΕ (T-28/22).

Το ΓεΔΕΕ έκανε δεκτή την προσφυγή ακυρώσεως και ακύρωσε την απόφαση της Επιτροπής, κρίνοντας ότι η τελευταία δεν είχε εξετάσει τη συμμόρφωση του μέτρου με το σημείο 67 των Κατευθυντηρίων Γραμμών 2014 για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών μη χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων περί ύπαρξης εύλογου μεριδίου για το κράτος από τα μελλοντικά κέρδη αξίας του δικαιούχου.

Κατόπιν τούτων, η Επιτροπή κίνησε επίσημη διαδικασία έρευνας, προκειμένου να αξιολογήσει περαιτέρω το επίμαχο μέτρο αναδιάρθρωσης. Ειδικότερα, η έρευνα θα επικεντρωθεί εάν και σε ποιο βαθμό ήταν δυνατή και αναγκαία η περαιτέρω κατανομή των βαρών και η μείωση του ηθικού κινδύνου και εάν αυτό θα είχε επηρεάσει τη φύση και το μέγεθος των αντισταθμιστικών μέτρων που τέθηκαν σε εφαρμογή.

Επίσημη διαδικασία έρευνας για ενίσχυση στη NAJPI – SA.38121

Σλοβακία – ad hoc ενίσχυση – επίσημη διαδικασία έρευνας – κατασκευή εργοστασίου – γυάλινη άμμος – T-745/17 – ΓΑΚ 800/2008 – NAJPI – Kerkosand

Το 2013, η Σλοβακία χρηματοδότησε την εταιρεία NAJPI a.s. (NAJPI) με περίπου 5.000.000 ευρώ, για την κατασκευή ενός εργοστασίου εξόρυξης γυάλινης άμμου. Το μέτρο είχε τη μορφή περιφερειακής ενίσχυσης, προκειμένου η επένδυση για τη δημιουργία της μονάδας εξόρυξης γυάλινης άμμου να πραγματοποιηθεί στη σλοβακική περιοχή Trnavský kraj, Západné Slovensko.

Το 2017, κατόπιν καταγγελίας που υπέβαλε η ανταγωνίστρια εταιρεία Kerkosand, η Επιτροπή έκρινε ότι το επίμαχο μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση, συμβατή βάσει του τότε ισχύοντος ΓΑΚ 800/2008, καθώς πληρούσε τους όρους των άρθρων 13 και 14 για τις περιφερειακές ενισχύσεις και του άρθρου 3 του Παραρτήματος Ι του ΓΑΚ 800/2008 για τον ορισμό των ΜΜΕ. Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε ότι, επειδή το μέτρο χορηγήθηκε βάσει του ΓΑΚ, η ίδια δεν είναι αρμόδια να το εξετάσει βάσει της προκαταρκτικής εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο

4 του Κανονισμού 2015/1589. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή «απέρριψε» ως αβάσιμη την καταγγελία της Kerkosand, (SA.38121/2017). Η απορριπτική αυτή απόφαση, χωρίς να αναφέρει ότι πρόκειται για απόφαση μη προβολής αντιρρήσεων εκ μέρους της Επιτροπής, εστάλη στο σλοβακικό Υπουργείο Εξωτερικών και κοινοποιήθηκε στην Kerkosand. Στη συνέχεια, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, με τη μορφή σύντομης επικοινωνίας, υπό τον τίτλο «Εγκριση κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο των διατάξεων των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ. Περιπτώσεις όπου η Επιτροπή δεν προβάλλει αντίρρηση».

Κατόπιν προσφυγής της Kerkosand (T-745/17), το ΓεΔΕΕ ακύρωσε την παραπάνω απόφαση της Επιτροπής, κρίνοντας ότι, σε περίπτωση που αμφισβητείται η νομιμότητα μέτρου ενίσχυσης που χορηγήθηκε βάσει του ΓΑΚ, η Επιτροπή οφείλει, βάσει των άρθρων 107 (3) και 108 (3) ΣΛΕΕ, να ελέγξει ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις που τίθενται στον ΓΑΚ, προκειμένου να διαπιστώσει εάν το εν λόγω μέτρο ορθά δεν της κοινοποιήθηκε και, άρα, να κρίνει εάν πρόκειται για νόμιμη ή παρά-

νομη κρατική ενίσχυση. Στη βάση αυτή, το ΓεΔΕΕ διαπίστωσε ότι τα στοιχεία που είχε προσκομίσει η προσφεύγουσα ήταν ικανά για να κλονίσουν την αξιολόγηση της NAJPI ως μικρομεσαίας επιχείρησης, επιλέξιμης για κρατική ενίσχυση.

Κατόπιν τούτων, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας, προκειμένου να αξιολογήσει περαιτέρω το επίμαχο μέτρο. Η έρευνα θα επικεντρωθεί ιδίως στο κατά πόσον, κατά τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης, η NAJPI μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ΜΜΕ. Περαιτέρω, θα αξιολογηθεί κατά πόσον, κατά τη στιγμή της χορήγησης της ενίσχυσης, πληρούνταν οι όροι που προβλέπονται στον ΓΑΚ 800/2008 στους οποίους είχαν βασιστεί οι αρμόδιες σλοβακικές αρχές κατά τη θέσπιση του μέτρου.

Σε περίπτωση που κριθεί ότι το επίμαχο μέτρο δεν πληροί τους όρους του ΓΑΚ 800/2008, η Επιτροπή θα αξιολογήσει επικουρικά τη συμβατότητά του, βάσει των τότε ισχυόντων κανόνων των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τις εθνικές περιφερειακές ενισχύσεις 2007-2013.

Επίσημη διαδικασία έρευνας για βελγικά μέτρα υπέρ πυρηνικών αντιδραστήρων – SA.106107

Βέλγιο – ad hoc ενίσχυση – παράταση λειτουργίας – πυρηνικοί αντιδραστήρες – Doel 4 – Tihange 3 – Electrabel – Engie

Το Βέλγιο κοινοποίησε στην Επιτροπή διάφορα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που αποσκοπούν να στηρίξουν την παράταση της λειτουργίας δύο πυρηνικών αντιδραστήρων, του Doel 4 και του Tihange 3, για διάστημα 10 ετών. Αμφότεροι οι αντιδραστήρες ανήκουν κατά 89,8% στην εταιρεία Electrabel, θυγατρική της Engie S.A., και κατά 10,2% στην εταιρεία Lumínus, θυγατρική της EDF.

Το μέτρο αποσκοπεί στη διατήρηση της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια στο Βέλγιο και σε γειτονικά κράτη, διατηρώντας παράλληλα τα επίπεδα άνθρακα όσο το δυνατόν χαμηλότερα. Έτσι, επιδιώκει να συμπληρώσει τον υφιστάμενο βελγικό μηχανισμό δυναμικότητας, ο οποίος διασφαλίζει ότι υπάρχει επαρκής δυναμικότητα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ότι η παραγόμενη ενέργεια αντιστοιχεί με τη ζήτηση.

Με την εξεταζόμενη δέσμη μέτρων, το Βέλγιο σχεδιάζει να στη-

ρίξει την παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων, συνάπτοντας προς τούτο μία σειρά συμβολαίων με την Engie. Η συνεργασία του βελγικού δημοσίου με την Engie θα αποτελέται από τα ακόλουθα μέτρα:

- Χρηματοδοτικές και διαρθρωτικές ρυθμίσεις, οι οποίες θα περιλαμβάνουν: α) τη δημιουργία μιας κοινοπραξίας, ιδιοκτησίας εξ ημισείας από το βελγικό δημόσιο και την Electrabel. Η κοινοπραξία με τη σειρά της θα είναι ιδιοκτήτρια, από κοινού με τη Lumínus, των πυρηνικών αντιδραστήρων και της

ενέργειας που θα παράγουν, β) την χορήγηση μετοχικού δανείου και εισφοράς μετοχικού κεφαλαίου από το βελγικό δημόσιο και την Electrabel στην κοινοπραξία για συνολικό ποσό περίπου 2.000.000.000 ευρώ που απαιτούνται για την κάλυψη των κεφαλαιουχικών δαπανών που απαιτούνται για την επέκταση της διάρκειας ζωής των δύο αντιδραστήρων, γ) μηχανισμούς χρηματοδοτικής στήριξης που θα παράσχει το βελγικό δημόσιο. Οι μηχανισμοί αυτοί περιλαμβάνουν: προ-χρηματοδότηση των δαπανών και των εξόδων της Electrabel για τις δραστηριότητες ανάπτυξης, σύναψη μίας αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς που θα ισχύσει για όλη τη διάρκεια της παράτασης λειτουργίας των αντιδραστήρων, χορήγηση ενός δανείου περί τα 580.000.000 ευρώ και χορήγηση μίας λειτουργικής εγγύησης για τις ταμειακές ροές της κοινοπραξίας.

- Μεταφορά υποχρεώσεων από την Electrabel στο βελγικό δημόσιο σχετικά με τη μακροπρόθεσμη αποθήκευση και την τελική διάθεση πυρηνικών αποβλήτων και α-ναλωμένων καυσίμων, έναντι καταβολής εφάπαξ ποσού 15.000.000.000 ευρώ.

- Κατανομή κινδύνων και νομική προστασία σε περίπτωση μελλοντικών νομοθετικών αλλαγών, ειδικά όσον αφορά τους πυρηνικούς φορείς εκμετάλλευσης στο Βέλγιο ή τις πυρηνικές δραστηριότητες της Electrabel.

Η Επιτροπή εξέφρασε διάφορες ανησυχίες ως προς τη συμβατότητα των εν λόγω μέτρων με τους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και, ως εκ τούτου, αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία έρευνας. Ειδικότερα, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επιμέρους αυτά μέτρα πρέπει να εξεταστούν μαζί, ως ενιαία παρέμβαση, και ότι περιλαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις. Παρόλο που τα βελγικά αυτά μέτρα φαίνονται εκ πρώτης όψεως δικαιολογημένα, υπάρχουν, ωστόσο, ορισμένες ενστάσεις ως προς κάποια από αυτά και κάποιες παραμέτρους τους. Στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας έρευνας, η Επιτροπή θα διερευνήσει περαιτέρω:

- την αναγκαιότητα θέσπισης των υπόλοιπων πρόσθετων μηχανισμών χρηματοδοτικής στήριξης πέραν της αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς, και ιδίως την αναγκαιότητα να δημιουργηθεί η κοινοπραξία και να χρηματοδοτηθεί από κρατικούς πόρους, ενώ

ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ανάγκη να καταβληθεί η λειτουργική ενίσχυση και το δάνειο ύψους 580.000.000 ευρώ,

- την καταλληλότητα της αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς και του συνδυασμού των χρηματοδοτικών και διαρθρωτικών μέτρων για να επιτύχουν τον σκοπό της παράτασης λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων, καθώς ενδέχεται να απαλλάσσουν αδικαιολόγητα τους δικαιούχους από υπερβολικά μεγάλο μερίδιο των κινδύνων της αγοράς και των λειτουργικών κινδύνων,

- την αναλογικότητα του συνδυασμού των χρηματοδοτικών και διαρθρωτικών ρυθμίσεων και του εφάπαξ ποσού των 15.000.000.000 ευρώ,

- τη συμμόρφωση με τη σχετική τομεακή νομοθεσία της ΕΕ όσον αφορά τον σχεδιασμό του μηχανισμού της αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς και

- τον αντίκτυπο του μέτρου στην αγορά υπό το πρίσμα του σχεδιασμού της αμφίδρομης σύμβασης επί της διαφοράς, καθώς και της επιλογής και ανεξαρτησίας του αντιπροσώπου που πωλεί την πυρηνική ηλεκτρική ενέργεια.

Πρόσφατη νομολογία ΔΕΕ και ΓεΔΕΕ για κρατικές ενισχύσεις

C-697/22 P, Koiviston Auto Helsinki Oy/Επιτροπή, 29.07.2024

Λέξεις – Κλειδιά

Αίτηση αναιρέσεως – απόφαση της Επιτροπής – μεταγενέστερα στοιχεία – επίσημη διαδικασία έρευνας – δικαιούχος της ενίσχυσης – οικονομική διαδοχή – εξαγορά επιχείρησης – τροποποιητική απόφαση – ανάκτηση – ουσιώδης τύπος

Νομικό Ζήτημα

Όταν, μετά την έκδοση της απόφασης για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, προκύπτουν νέα κρίσιμα στοιχεία, η Επιτροπή

οφείλει να δημοσιεύει συμπληρωματική απόφαση για την κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, ώστε να ενημερώνονται προσηκόντως όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη και να μπορούν να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους.

C-591/21 P, Ryanair και Laudamotion/Επιτροπή, 29.07.2024

Λέξεις – Κλειδιά

Αίτηση αναιρέσεως – άρθρο 107 (2) (β) ΣΛΕΕ – Αυστρία – Austrian Airlines – πανδημία του κορωνοϊού

- αποκατάσταση ζημίας – υπεραντιστάθμιση – *ad hoc* ενίσχυση – αρχή της αναλογικότητας – αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων

Νομικό Ζήτημα

Δεν αποκλείεται, κατ' αρχήν, η ταυτόχρονη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 107 (2) (β) και 107 (3) (β) ΣΛΕΕ όσον αφορά το ίδιο πραγματικό γεγονός, όπως η πανδημία του κορωνοϊού, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που θέτει καθεμία από τις διατάξεις αυτές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για την αναλογικότητα του εκάστοτε μέτρου ενίσχυσης και τη μη υπεραντιστάθμιση της επίμαχης ζημίας.

Η Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ) λειτουργεί από την 01.01.2002 στη Θεσσαλονίκη, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ). Αποτελεί γνωμοδοτική δομή, που παρέχει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών αλλά και σε όλους τους δημόσιους φορείς νομική υποστήριξη, προκειμένου οι κρατικές ενισχύσεις που

αυτοί χορηγούν να είναι νόμιμες και σύμφωνες με το ενωσιακό δίκαιο. Ως εξειδικευμένη συμβουλευτική δομή συμβάλλει στην τήρηση εκ μέρους της Ελλάδας των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ενωσιακό σύστημα ελέγχου, με απώτερο στόχο να αποτρέπεται ο κίνδυνος επιστροφής των παράνομων ενισχύσεων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου

ελληνική επιθεώρηση ευρωπαϊκού δικαίου

revue hellénique de droit européen

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

4/2023

Τόμος 43
Οκτώβριος - Δεκέμβριος

Άρθρα

Κ. Σ. Ρέμελης
Η γενική ρήτρα παρέκκλισης του άρθρου 347 ΣΛΕΕ και οι περιορισμοί των θεμελιωδών δικαιωμάτων του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Μ. Σαπαρδάνη
Σκέψεις και προβληματισμοί ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης του ενωσιακού πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Επισκόπηση Νομολογίας

- ΔΕΕ - ΓεΔΕΕ (Σεπτέμβριος - Νοέμβριος 2023)
- ΕΔΔΑ (Αύγουστος - Οκτώβριος 2023)

Σχολιασμένη Νομολογία

- Οριζόντια απαγόρευση χρήσης θρησκευτικών συμβόλων στον εργασιακό χώρο του δημόσιου τομέα
- Πρόσληψη προσωπικού βοηθού με ηλικιακό κριτήριο για άτομα με αναπηρία
- Η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας μέσω της αρχής του ελέγχου στο κράτος μέλος καταγωγής συγκεκριμένης υπηρεσίας
- Το δικαίωμα θύματος εμπορίας ανθρώπων να διεκδικήσει αποζημίωση από τον διακινητή ως μέρος των θετικών υποχρεώσεων
- Χορήγηση προσωρινών μέτρων από την ΕΑΔΗΣΥ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου εκδίδεται από το έτος 1981 από το ΚΔΕΟΔ σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης 4 φορές το χρόνο στην ελληνική γλώσσα, ενώ από το 2004 εκδίδεται ετησίως ένα πέμπτο ξενόγλωσσο τεύχος. Αντικείμενό της αποτελεί το σύνολο του Ευρωπαϊκού Δικαίου, καθώς και οι τομείς της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, δημόσιου και ιδιωτικού. Ειδικά τεύχη παρουσιάζουν αφιερώματα σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως λ.χ. η Σύμβαση των Βρυξελλών, η ραδιοτηλεόραση, το περιβάλλον, οι συμβάσεις δημόσιων έργων, η εκπαίδευση και η διαφήμιση.

Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΜοΚΕ)

Ικάρων 1 (ΤΘ 14) 551 02 Καλαμαριά
Τηλ.: 2310 486947, Fax: 2310 476105
e-mail: moke@cieel.gr
<http://moke.cieel.gr>

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης